МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ КПСС XXVI СЪЕЗДИГА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 14 (7404). ● 20 январь, 1981 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ЁШЛАР, ОЛИЖАНОБ МАҚСАД САРИ!

ЁШЛАР ВА СТУДЕНТЛАРНИНГ ТИНЧЛИК УЧУН, КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ УЧУН ЖАҲОН АНЖУМАНИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз дўстлар!

Ёшлар ва студентларнинг тинчлик учун, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш учун жаҳон анжумани қатнашчиларини астойдил табриклайман. Турли сиёсий ва мафкуравий оқимга мансуб ёшлар намояндаларининг шу қадар кенг учрашуви, тинчлик учун ва уруш хавфининг олдини олиш учун курашга бағишланган учрашув чақирилиши — бутун инсониятни тўлқинлантираётган проблемаларга ёш авлод масъулият билан ёндошаётганининг қувончли далилидир.

Жаҳондаги ишларнинг аҳволи ҳозир ташвиш туғдирмай қола олмайди. Милитаризм, агрессия ва зулм кучларининг ҳаракатлари ўтган ўн йил мобайнида халқлар ва давлатлар ўртасида ҳамжиҳатлик, ишонч ва тинч ҳамкорликни ривожлантириш йўлида эришилган жамики ижобий натижаларни йўққа чиқариш хавфини вужудга келтирмоқда. Ажал келтирувчи қуролланиш пойгасининг ғилдираги тобора хатарли равишда айланиб бормоқда. Ҳозир шу жараённи тўхтатишдан ҳам, инсониятнинг фалокатга дучор қилинишига йўл қўймасликдан ҳам, кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш ва мустаҳкам, одилона ва демократик тинчлик йўлидан олға боришдан ҳам юксакроқ, бундан ҳам олижаноброқ мақсад йўқ.

Сизлар ўтказаётган тинчликка тарафдор ёшларнинг жаҳоншумул слёти Финляндия пойтахти — Хельсинкида ўтаётганлиги рамзий воқеадир, чунки Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти шу ерда имзоланган эди. Бу тарихий ҳужжатни сиёсий тажрибага татбиқ этишга ёшлар катта ҳисса қўшиши мумкин ва лозим. Ҳозир тинчликни шунчаки хоҳлашнинг ўзи етарли эмас — тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, тинчлик учун курашиш, ёшлик чоғиданоқ планетамизда тинчлик ва дўстликда яшашни ўрганиш лозим. Турли оқимларга мансуб ёшлар ташкилотларининг кенг миқёсдаги ҳамкорлиги айни шу мақсадга эришишга биринчи галда кўмаклашиши керак.

Тинчлик йўлида ва тинч-тотув яшаш принципларининг тантанаси йўлида кураш Совет Иттифоқи учун ҳамиша энг муҳим вазифа бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Тенглик ва баббаравар хавфсизлик принципига қатъий риоя қилиш шароитида музокаралар олиб бориш йўли — уруш хавфини тугатишнинг бирдан-бир оқилона йўли деб ҳисоблаймиз. Бизнинг мамлакатимиз зўравонлик ва экспансиячилик сиёсатига қарши, халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиши учун, халқаро кескинликни вужудга келтирадиган ҳамма проблемаларни сиёсий йўл билан одилона бартараф этиш учун курашиб келди ва курашмоқда.

Сизларнинг анжуманингиз қуролланиш пойгасига қарши, қуролсизланиш учун, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун тинчликсевар кучларнинг ҳаракатида планета ёшлари ва студентлари актив қатнашуви учун яхши омил бўлиб қолсин!

Бу курашда муваффақиятлар тилайман!

Л. БРЕЖНЕВ.

УЛКАН ИШЛАР ЧОРЛАЙДИ

▲ КПСС XXVI СЪЕЗДИ ЛОЙИҲАСИ — УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА.
▲ СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР
▲ КОЛЛЕКТИВНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

БАРЧА совет кишилари қатори областимиз меҳнаткашлари ҳам шу кунларда КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият соҳасида арзигулик муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Завод ва фабрикаларда, қурилиш участкаларида, колхоз ва совхозларда, лойиҳалаш масканлари ва тадқиқот лабораторияларида бунёдкорлик меҳнат муҳити мавж урмоқда, социалистик мусобақанинг қудратли кучи ажойиб натижалар бермоқда. Зотан, ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили ана шундай қувончли ютуқлар билан бошланмоқда.

Умумхалқ меҳнат кўтаринкилиги ҳукм сураётган қутлуғ кунларда Тошкент область коммунистларининг XX партия конференцияси бўлиб ўтди. Мазкур анжуманда партия XXV съездининг тарихий қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг сўнгги йиллардаги Пленумлари кўрсатмалари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклад ва нутқларидан келиб чиқадиган қоида ва хулосалар асосида бажарилган ишлар атрофлича таҳлил қилинди, янги ўн биринчи беш йиллик режаларини бекаму-кўст амалга оширишнинг тадрижий йўллари белгилаб олинди, истиқболга чуқур назар ташланди.

Бўлиб ўтган партия конференцияси коммунистларимизнинг жипслигини, уюшқоқлигини, ташаббус ва янгиликни ҳис қилиш, ишнинг кўзини билиш, ҳаёт ўртага ташлаётган муаммоларга ижодий ёндаша олиш қобилиятлари ўсганлигини яна бир бор намойиш қилди. Сўзга чиққан кўпдан-кўп делегатлар фойдали, соғлом, принципиал, танқидий фикр ва мулоҳазалар билдирдилар, кундалик ишимизда учраётган камчилик ва нуқсонларни рўй-рост очиб ташладилар, уларни бартараф этиш йўлларини омилкорлик билан кўрсатиб бердилар.

Конференцияда таъкидланганидек, областимиз саноатчилари ўтган беш йилликда улкан зафарларни қўлга киритдилар. Беш йил мобайнида саноат ишлаб чиқариш ҳажми қарийб 1,3 баравар ўсди. Пландан ташқари 657 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Меҳнат унумдорлиги 19,1 процент кўпайди. 6 миллиард 728 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. 5,5 миллиард сўмликдан зиёд асосий фондлар фойдаланишга топширилди. Бу тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан 34 процент кўп демакдир.

Партиямиз аграр сиёсатини оғишмай амалга ошириб келаётган қишлоқ хўжалигимиз ходимлари ҳам ўнинчи беш йилликда жуда катта ғалабаларга эришдилар. 1980 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи ҳажми 1975 йилдагига нисбатан 36 процент кўпайди. Беш йиллик пландан ташқари 192 минг тонна пахта, 42 минг тонна каноп, 196 минг тонна дон, 724 минг тонна мева-сабзавот, 8,7 минг тонна гўшт, 74,4 минг тонна сут, 70 миллион донага яқин тухум, 1589 тонна жун, 1768 тонна пилла сотилди.

Совет Иттифоқи коммунистлари эришилган ғалабалар билан ҳеч қачон чегараланиб ёҳуд қаноатланиб қолган эмаслар. Зотан, партиямиз совет ҳалқининг турмуш фаровонлигини тобора яхшилашни иқтисодий соҳадаги ўз амалий фаолиятининг негизи қилиб қўймоқда. Буни областимиз мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Кейинги беш йилликда областимизда халқ кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми 1,5 баравар кўпаяди. Тикувчилик буюмлари ва пойафзалнинг 70 проценти, трикотаж буюмларининг 45 проценти, ип газламаларнинг 48 проценти янгиланган ассортиментда чиқарилади. Ўн биринчи беш йилликда қурилиш ишлари кенг ҳажмда олиб борилади. Капитал маблағлар сарфлашнинг умумий кўлами 12—15 процент ортади ва 1 миллиард сўмликни ташкил этади.

«Мамлакатимиз КПСС XXVI съездига зўр сиёсий активлик ва меҳнат жўшқинлиги вазиятида ҳозирлик кўрмоқда, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев совет халқига янги йил табрикномасида, — СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг навбатдаги беш йилликка ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари лойиҳасининг муҳокамаси шуни кўрсатиб турипти. Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, озиқ-овқат проблемасини ҳал этишга, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, уй-жой қурилишига алоҳида аҳамият берилмоқда.

Биз халқ билан партия якдил деб, тамомила асосли равишда айтамиз. Мана шу бузилмас бирлик — коммунизм учун курашимиздаги янги муваффақиятларнинг гаровидир».

Худди шундай. Саксонинчи йилларда пойтахт области меҳнаткашлари олдида ҳам жуда улкан вазифалар турипти. Эндиликда экономикани интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш, меҳнат унумдорлиги ва сифатини кескин ошириш, бошқариш ва планлаштириш механизмини, хўжалик юритиш методлари ва ижрочилик интизомини ҳозирги замон талаблари даражасига кўтариш талаб этилади.

Янги беш йилликда қурувчиларимиз меҳнат унумдорлигини 15—17 процент оширишлари лозим. Бунинг учун қурилиш ташкилотларини юксак унумли техника билан тўлиқ таъминлашимиз, уларнинг бир маромда ишлашига эришишимиз, иш вақтининг нафсиз ўтиши, механизмларнинг бекор туриб қолиш ҳолларига чек қўйишимиз, илғор тажрибаларни кенг ёйишимиз керак бўлади.

Областимиз меҳнаткашларининг 1981 йилги социалистик мажбуриятлари матбуотда эълон қилинди. Мазкур мажбуриятда қишлоқ хўжалигимиз ходимлари шундай аҳд қилдилар: «Ҳар гектар ердан 33 центнердан пахта етиштирамиз, ҳосилнинг 85 процентини машиналар билан териб оламиз ва областда 435 минг тонна пахта тайёрлаймиз. Давлатга 85 минг тонна дон, 485 минг тонна сабзавот, 85 минг тонна картошка, 60 минг тонна полиз маҳсулотлари, 143 минг тонна мева ва узум, 325 минг тонна каноп пояси сотамиз... 43 минг тонна гўшт, 150 минг тонна сут, 310 миллион дона тухум тайёрлаймиз. 1900 тонна жун, 2 минг тонна пилла етиштирамиз».

Кўриниб турибдики, бу йил ва келажакда областимиз миқёсида ғоят улкан ишлар амалга оширилади. Шу боисдан умумхалқ социалистик мусобақасининг асосий ташкилотчилари бўлмиш жойлардаги партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари кенг меҳнаткашлар оммаси орасида ўзларининг ташкилий ва сиёсий ишларини ҳар қачонгидан ҳам такомиллаштиришга ҳаракат қилмоқлари лозим. Белгиланган топшириқларни бажариш, юксак уюшқоқлик билан оқилона иш олиб бориш, ҳар бир коллективда белгиланган режаларни сўзсиз адо этиш учун курашга бутун оммани сафарбар этиш кундалик ишимизнинг мезони бўлмоғи керак. Пропагандистлар ва идеология фронтининг барча бошқа ходимлари мамлакатимиз тараққиётининг ёрқин истиқболларини, республикамиз, областимиз, конкрет корхона, хўжалик, муассаса олдида турган аниқ вазифаларни ҳар бир меҳнаткаш онгига етказишни ўзларининг асосий бурчлари деб билмоқлари зарур.

Ўн биринчи беш йиллик ишчиларимиз, деҳқонларимиз, зиёлиларимиз қалбида чуқур умидворлик ва коммунистик истиқболга комил ишонч руҳини туғдирмоқда. Беш йилликнинг муваффақиятли бажарилиши мамлакатимиз иқтисодий потенциалини янада ўстиради ва халқ фаровонлигини оширади, совет давлатининг мудофаа қудратини лозим даражада сақлашни таъминлайди, унинг халқаро обрў-эътиборини янада баланд кўтаради, жаҳон социализм системасини мустаҳкамлашга ҳамда тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча кучларни жипслаштиришга ёрдам беради.

Жонажон Коммунистик партиямиз совет халқи Ленин партияси раҳнамолигида коммунистик қурилишда кўпдан-кўп иқтисодий ва социал проблемаларни ҳал этишда, она-Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришади, деб қатъий ишонч билдирар экан, бу юксак ишончни оқлашга сидқидил, фидокорона зарбдор меҳнат билан муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир совет кишисининг муқаддас бурчидир.

БРИГАДА ПУДРАТИ АСОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида объектларни ўз вақтида қуриб битказишга эришиш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Бу муҳим вазифани ҳал қилишда «Ташсантехмонтаж» бошқармасига қарашли 2-монтаж бошқармаси қурувчилари ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Ўтган йилнинг ўзида бу коллектив аъзолари бир қатор объектларда ишларни ниҳоясига етказди. Луначарское шоссесидаги 1500 ўқувчига мўлжалланган мактаб, кўн-галантерея буюмлари комбинатининг ёрдамчи бинолари, ётоқхона қурилиш-монтаж ишлари тугалланди.

Бошқармада ишлаб чиқаришни янада прогрессив йўлларини жорий қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йилнинг ўзида А. Вамдин, В. Тимофеев сингари ишчи-хизматчилар томонидан 33 та рационализаторлик таклифлари киритилди. Шулардан 22 таси ҳозирги кунда ишлаб чиқаришга жорий этилган. 1980 йилда бу таклифлар 20 минг сўмдан зиёд иқтисодий самара берди. Бошқарманинг бригада пудрати асосида ишлаётган монтажчилари айниқса яхши натижаларга эришдилар. Бугунги кунгача бундай бригадалар 15 тага етди. Улар партиямизнинг XXVI съездига қизғин тайёргарлик кўрилаётган шу долзарб палладa ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Қ. ОДИЛОВ.

Маҳбуба Қурбонова Калинин районидаги «Хасково» совхозининг тажрибали сут соғувчиларидан биридир. У ўтган йили ўз боқимидаги ҳар бош сигирдан 3805 килограммдан сут соғиб олди. КПСС XXVI съезди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган бу илғор чорвадор бу йил сигирлар маҳсулдорлигини камида 4 минг килограммга етказмоқчи.

Б. Ғофуров фотоси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

ТАШАББУС БИЛАН ЯШАМОҚ КЕРАК

Инсон ҳамиша ташаббус билан яшамоғи керак. Ҳали у қадар катта ҳаётий тажрибага эга бўлмаган, лекин ўз умрини мазмунли ўтказаётган Тамара Шоғиёсованинг содда, лўнда, дадил фалсафаси ана шундай. Бу фикрни эшитсангиз, ҳаёлга толасан, киши. Унинг ана шу сўзларни айтишга маънавий жиҳатдан ҳақи борми? Ўзи ташаббус билан яшаяптими?

Биз II ва III даражали Меҳнат шуҳрати орденлари нишондори Тамара Шоғиёсова билан кўп суҳбатлашганмиз. Бу сафар ҳам қизғин фикр алмашдик. Хулоса битта.

Ҳа! Ҳаққи бор! Ташаббус билан яшамоқда.

БИРИНЧИ САҲИФА.

— Менга қолса шифокор бўлсанг. Қиз болага шу ҳунар ҳам тинч.

— Фарзандим ёлғиз. Бунинг устига ўғил бўлганида ҳам майлига эди, деб нолиганингизни эшитганман, онажон. Ўғил бўлиб ёнингизга кирмоқчиман, оғирингизни енгиллаштирмоқчиман.

Тамара ўрта мактабни тугаллагач, елкасига кетмон ташлаб, биринчи бор далага отланаётганида она ва бола ўртасида ана шундай суҳбат бўлганди. Лутфи ая кўзига ёш олди. Ўтган кунларини эслади. Ўша совуқ уруш қоқ яримлаб, эри — комсомол активисти Акбар Олимов фронтга отланган 1943 йилда Тамара йўргакда эди. Оғир кунлар ўта бошлади. Жажжи қизча «дада» деб эшикка талпинадиган вақтида уйига совуқ хабар келди. Фронтдан кўпчилик қайтди, лекин унинг дадажониси қайтмади.

Она энди қолган умрини фарзандига бағишлашга аҳд қилди. Барча қийинчиликни бўйнига олди. Қизини меҳнатсевар қилиб ўстирди.

Тарбияси зое кетмабди. Фарзандига ҳеч қачон колхозда ишлайсан, деган эмасди. Ўзи дадил бўлиб далага отланди. Шу боисдан ҳам она севиниб, кўзига ёш олди холос.

ИККИНЧИ САҲИФА. 1973 йилнинг эрта баҳори. Илғор колхоз аъзоси Тамара Шоғиёсова область қишлоқ хўжалик илғорларининг йиғилишида иштирок этди. Мажлисда қишлоқ хўжалигининг турли тармоқларини, шу жумладан маккажўхорикорликни жадал ривожлантириш ҳақида гап борди. Область комсомоллари ана шу муҳим тармоқни ўз оталиқларига олиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббус эндигина КПСС сафига қабул қилинган Шоғиёсова юрагига чўғ ташлаган эди.

Эртаси куни хўжаликда бўлиб ўтган колхоз правлениеси аъзоларининг йиғилишида ёш коммунист йиғилишдан олиб келган таассуротлари билан ўртоқлашди.

— Менимча, бизнинг колхозимизда ҳам маккажўхорикорчилик комсомол-ёшлар бригадаси тузиш керак. Бу билан биз биринчидан, область комсомоллари ватанпарварлик ташаббусига ўз вақтида жавоб берган бўламиз. Иккинчидан, комсомолларга мустақил ишлаш шароитини яратиб бериб, уларнинг меҳнатга масъулиятини оширамиз. Учинчидан эса маккажўхори экиш билан колхозимизда алмашлаб экиш системасини жорий қиламиз.

Қизнинг дадил гаплари кўпчиликка маъқул бўлди. Колхоз правлениеси қарор қабул қилди.

«Хўжаликда маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар бригадаси ташкил қилинсин. Бригадага қир зонасидан дон учун макка экишга 22 гектар ер ажратиб берилсин. КПСС аъзоси Шоғиёсова бригада бошлиғи қилиб тасдиқлансин».

УЧИНЧИ САҲИФА. Бригада ерлари, беистисно, ҳар йили ўзгариб туради. Улар гоҳ юқори зонада, гоҳ пастки зонада деҳқончилик қилишади. Колхозда ишлаб чиқилган алмашлаб экиш системаси ана шуни тақозо этади. Бу билан тупроқ унумдорлиги оширилмоқда, деҳқончилик маданияти юксалмоқда, барча экинлар ҳосилдорлиги бир маромда кўтарилиб бормоқда.

Ери, иш жойи ўзгарса ҳам, бригада аъзолари мақсадларининг бирлиги, аҳиллиги, меҳнатсеварлиги, янгиликка интилувчанлиги сира ҳам ўзгармади. Шу туфайли ҳам улар биринчи йилиёқ 100 центнерлик маррадан ўзиб кетдилар. Йил сайин экин майдонининг кенгайиб бориши, ҳосилдорликнинг ошишининг бош омили коллективнинг аҳиллигида бўлди.

Экин майдони кенгайса ҳам бригада аъзоларининг сони ошмади. Бригада бошлиғи, механизатор Эргаш Шоназаров, сувчилар Собир Шоакбаров, Адҳам Қўчқоров, Қўрғон Тоиров, Мансур Маҳмудов. Ўтган 1980 йилда маккажўхорикор ёшлар 80 гектар ерда деҳқончилик қилишди. 43 гектар майдонга дон учун уруғ экилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 118 центнердан тўғри келди. Қолган ерлардан 600 центнердан «кўк масса», 300 центнердан озуқабоп лавлаги йиғиштириб олинди.

Янгиликка интилиш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш ҳам яхши самара бераётир.

Шунинг учун ҳам улар саккиз йилдан бери сурункасига гектаридан 100 центнердан ошириб «каҳрабо дон» йиғиштириб олмоқдалар. Икки йилдан буён эса уларнинг гектаридан 100 центнердан ва ундан ҳам ошириб макка дони етиштириш ташаббуси область партия комитети томонидан маъқулланмоқда ва кенг оммалаштирилмоқда.

ТЎРТИНЧИ САҲИФА. Бу суҳбат яқинда бўлиб ўтди. Раис бува хонасига комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи кириб келди. Демак, бригадир яна бир амалий таклиф билан келаётир, яна бир хайрли ишни бошласа керак, ҳаёлидан ўтказди раис.

— Келинг қизим, — жой кўрсатди раис.

— Бир маслаҳат билан келган эдим, — гап бошлади у, — бу йил тажриба учун беш гектар майдонга силосбоп маккажўхори билан ловияни қўшиб эксак. Журналда ўқиган эдим, яхши самара берар экан.

Колхоз раиси Миржамил ота Мирсоатов бир зум ҳаёлга толди. Суяги меҳнатда қотган бу одам етти ўлчаб бир кесадиган раҳбарлардан. Шунинг учун ҳам бригадирга савол аломати билан қаради.

— Экинлар сиқилиб қолармикан, дейман.

— Қатор ораларини аввалгидек етмиш сантиметр қилиб эмас, тўқсон сантиметрдан экамиз. Озуқа ҳам, сув ҳам, қуёш нури ҳам етарли бўлади.

— Ҳосилдорликдан ютқазиб қўймаймизми?

Бригадир энг аввало ана шу саволни кутган эди.

— Пишиб етилган ловия таркибида оқсил моддаси кўп бўлади. Натижада озуқанинг тўйимлилик даражаси икки мартага ортади.

Бригадирнинг фикри раисга маъқул бўлди, у мамнун жилмайди.

— Оғирлик қилмасмикин? Олти кишига 100 гектар майдон. Унинг ярмига дон учун макка экилади. Мажбуриятингиз катта. 120 центнерга етказамиз деяпсиз-а? Ўзингизга маъқул бўлса 5 эмас, 10 гектарга аралаш уруғ экинглар. Кераклигича уруғлик топиб берамиз...

БЕШИНЧИ САҲИФА. 18 январь. Эрталаб Тамара одатдагидек яна даласига барвақт келди. Уни бир зумда ҳаяжонланган бригада аъзолари қуршаб олишди.

— Партия XXVI съездига делегат бўлганингиз билан чин қалбдан табриклаймиз... Москвада, партиямиз улкан анжуманида ҳам ҳамкасбларимизнинг эришаётган ютуқларимиздан бохабар қиладиган бўлибсиз!..

... Бу битилган саҳифалардан намуналар. Ҳали унинг ҳаётида қанча-қанча битилмаган ёрқин ва сермазмун саҳифалар бор.

Р. ШЕРАЛИЕВ,
Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхози.

ЯНГИ МАРРАЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1981 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент электрон техника заводининг коллективи КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, барча техника иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарди. Приборсозлар КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг қарорларидан руҳланиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида ўртага қўйилган вазифаларга амалий иш билан жавоб қайтариб, 1981 йил учун ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади:

КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, бир буюмни муддатидан илгари съезд очиладиган кунгача ишлаб чиқариш жорий этилади, маҳсулот барча истеъмолчиларга ўз вақтида, шартномаларга қатъий мувофиқ равишда етказиб берилиши таъминланади.

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини, меҳнат унумдорлигини янада ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида буюмларнинг кўпчилик турларини реализация қилиш ва ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан илгари — 29 декабрда бажарилади.

Ишлаб чиқариш ҳажми 24,9 процент кўпайтирилади, ана шу ўсишнинг 90 процентдан зиёдига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилади.

12 номдаги янги ускуналар, 6 та поток механизациялаштирилган линия ишлаб чиқилиб, жорий этилади. 370 дан кўпроқ рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар жорий этилиб, шулар ҳисобига 1,7 миллион сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара олинади, шу йўл билан меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи 0,5 процент ошириб бажарилади.

Маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини такомиллаштириш асосида давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган буюмларнинг жами ишлаб чиқариш ҳажмидаги салмоғи 38 процентга етказилади. Электрон-техниканинг камида учта янги типини кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Маданий-маиший молларнинг учта типини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади ва пландан ташқари 200 минг сўмлик шундай буюмлар ишлаб чиқарилади.

Тежаб-тергашга қатъий риоя этиш асосида хом ашё ва материаллар сарфининг камида 1,3 миллион сўмлик камайтирилиши таъминланади. 1,3 миллион киловатт-соат электр энергия ва 1250 гигакалория иссиқлик энергияси тежаб қолинади.

Коллективнинг меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилаш мақсадида 100 ўринли ошхоналар ва буфетлар, 80 ўринли мактабгача болалар муассасалари, 80 ўринли пионер лагери муддатидан илгари фойдаланишга топширилади. Раҳбар ва инженер-техник ходимлардан 390 кишининг, ишчилардан 1400 кишининг малакасини ошириш таъминланади.

Қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда қишлоққа оталик ёрдами кўрсатиш тадбирлари плани бажарилади, 230 минг сўмлик зарур материаллар ва асбоблар ажратиб берилади.

КПСС Марказий Комитети билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ваъда бериб айтамизки, Тошкент электрон техника заводининг меҳнаткашлари қабул қилинган мажбуриятлар сўзсиз бажарилиши учун бутун кучларини сарфлайдилар, КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб оладилар.

Социалистик мажбуриятлар завод меҳнат коллективининг йиғилишида қабул қилинган.

РЕДАКЦИЯДАН

Газетамизнинг 18 январь сонида эълон қилинган «Тошкент область партия комитетининг пленуми» сарлавҳали материалнинг бешинчи абзацида **«В. Г. ГОРДИЕНКО** қурилиш бўлими мудири» деган сўзлар қўшиб ўқилсин.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР, МУАММОЛАР

ОЛИЙ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Районимиз саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларида КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кундан кунга кенг қулоч ёзмоқда. Меҳнаткашларда сиёсий активлик, партия планларини ҳаётга тадбиқ этиш учун қатъият ўсиб боряпти. 3100 дан ортиқ киши коммунистларнинг бўлажак анжумани шарафига зиммасига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, ишлаяпти.

Партиямизнинг программ ҳужжати — Асосий йўналишлар лойиҳаси бизнинг район меҳнаткашлари томонидан ҳам зўр қониқиш билан кутиб олинди. Лойиҳа очиқ партия йиғилишларида, коллективларнинг мажлисларида ишчанлик билан муҳокама қилинмоқда, конкрет таклифлар киритилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида таъкидланганидек, «80-йилларда Коммунистик партия бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишни, меҳнат унумдорлигини кўпайтиришни, совет кишиларининг социал активлигини ва меҳнат ғайратини ўстириш асосида халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил юксалтиришни, шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун энг яхши шароитлар яратишни олий мақсад қилиб қўйган ўзининг иқтисодий стратегиясини амалга оширишни изчиллик билан давом эттиради».

Яқинда Асосий йўналишлар лойиҳаси район партия хўжалик активи йиғилишида ҳам муҳокама қилинди. Йиғилишда барчанинг эътибори ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга ва иш сифатини яхшилашга, илмий-техник тараққиётни тезлаштиришга, хўжалик, ташкилий-партиявий, ғоявий-тарбиявий ишларни комплекс ҳал қилишга қаратилди. Ўн биринчи беш йилликда Чирчиқ ойна ва консерва заводларини реконструкция қилиш, Ғазалкент тошни қайта ишлаш комбинати, маиший химия фабрикасини кенгайтириш, Ғазалкент ГЭСи агрегатларини ишга тушириш, 2-уйсозлик механизациялашган колоннаси реконструкциясини амалга ошириш асосий вазифа қилиб қўйилди. Бу масалалар муваффақиятли ҳал этилгач, районда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 26—28 процентга ўсади.

Янги беш йилликда районимизда жуда катта қурилиш ишлари ҳам бажарилади. Бу ерда саноат, маданий-маиший объектларгина эмас, пойтахт область меҳнаткашлари учун Чорвоқ сув омбори атрофларида дам олиш зоналари барпо этилади. Бу ишларга 600 миллион сўмликдан кўпроқ капитал маблаб сарфланади. КПСС Марказий Комитети лойиҳаси асосида ишлаб чиқариш объектларини барпо этишни турар-жой, болалар муассасалари, савдо ва маиший корхоналари бинолари қуриш билан биргаликда амалга оширишимиз керак. Район қурилиш ташкилотлари планда кўзда тутилган барча ишлаб чиқариш қувватлари ҳамда турар-жой ва маданий-маиший объектларни ўз вақтида фойдаланишга топширишни таъминлашлари, моддий техник ресурсларни энг аввало ишга туширилиши лозим бўлган қурилишларга йўналтиришлари лозим.

Ўн биринчи беш йиллик қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари олдида ҳам янги истиқболлар очмоқда. Районимизда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсив ривожлантириш кўзда тутилган. Сабзавот ва мева маҳсулотлари етиштириш кўпаяди. Колхоз ва совхозлар моддий-техника базаси мустаҳкамланади., суғориладиган ерлар 14,1 минг гектарга етказилади.

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

КПСС Марказий Комитети лойиҳасидан руҳланиб, партия XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани ўзаро қизитиб юборган район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳозир 1981 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ва сифатли ўтказишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Район хўжаликларида ҳозиргача 4310 гектардан зиёд майдон шудгорлаб қўйилди. Шундан 3 минг гектардан ортиғи 2 ярусли плуглар билан ҳайдалган. 4700 гектар майдонга ғалла экилди. Узумлар кесиб кўмилди, қатор ораларн шудгорлаб қўйилди. Далаларга органик ўғитлар чиқариш давом этмоқда.

Районда колхозчилар ва совхоз ишчиларини ўқитиш ишлари ҳам кенг миқёсда олиб борилаяпти. Бригада бошлиқлари «Чотқол» профилакторийсида ҳам дам олиб, ҳам малака оширмоқдалар, ўзаро тажриба алмашмоқдалар. Хўжаликларда эса молбоқарлар, сут соғувчилар, сувчилар, пиллачилар ўқуви ташкил этилган.

Янги беш йилликда район партия ташкилотлари чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун мақсадга йўналтирилган кўпгина ишларни амалга оширишлари лозим. Бунда барча резерв ва имкониятлардан рационал фойдаланиш, аҳолининг кундан-кунга ўсиб бораётган эҳтиёжини қондириш учун ҳамма зарур чораларни кўриш керак бўлади.

Район хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш учун қатор ташкилий тадбирлар амалга ошириляпти. Жумладан, ҳар шанба куни ғоявий-сиёсий ва оммавий-маданий ишларни яхшилаш мақсадида лекторлар, маданий оқартув муассасалари ходимлари, шифокорлар, савдо ходимлари чорвадорлар ҳузурига борадилар. Яқинда эса Фрунзе номли колхозда сутчилик фермасида район семинари ўтказилди. Семинарда партия ташкилотларининг секретарлари, колхоз ва совхозларнинг чорвадорлари қатнашиб, турмуш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида суҳбат қилдилар.

Районда бўлиб ўтган 280 дан ортиқ партия, касаба союз ва комсомол йиғилишларида қатнашган 15687 киши партиянинг муҳим ҳужжатини қизғин қўллаб-қувватлади. КПСС Марказий Комитети лойиҳасини ўрганиш бўйича 154 та оммавий-сиёсий мактаб ташкил этилиб, уларга 2200 тингловчи жалб қилинди.

Янги йил олдидан районда ўтказилган ягона сиёсий кун ҳам асосий йўналишлар лойиҳаси муҳокамасига бағишланди. Район партия комитетининг аъзолари, раҳбар партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари кўплаб меҳнат коллективларида бўлиб, ишчи-хизматчиларни район, область, республика ва мамлакатимизда бўлаётган энг муҳим воқеалардан хабардор қилиб, умумсиёсий масалаларни асосий йўналишлар лойиҳаси билан узвий боғлиқ равишда тушунтириб бердилар.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси муҳокамаси ҳар бир коллективда зўр қизиқиш ва алоҳида қониқиш билан ўтмоқда. Партиямизнинг халқ фаровонлигини ошириш бўйича белгилаб берган программаси районимизнинг ҳар бир меҳнаткашини КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида актив қатнашишга даъват этмоқда.

Н. СОЛДАТОВА,
Бўстонлиқ район партия комитетининг секретари.

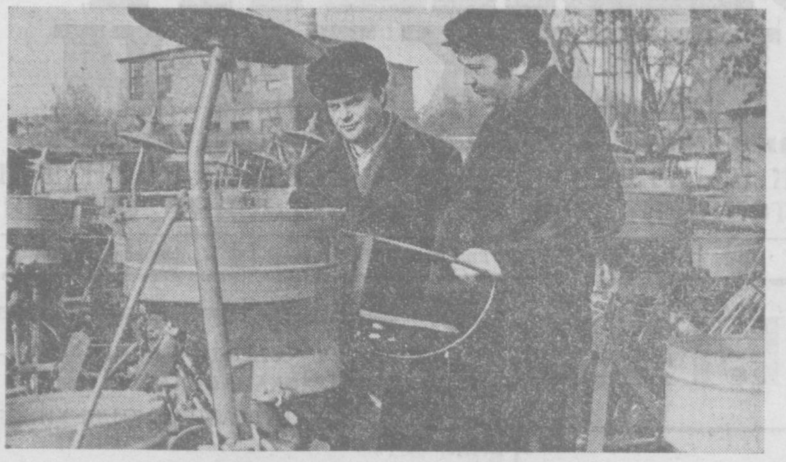

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан руҳланган «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-цех коллективи баҳорги экиш кампанияси бошлангунга қадар пландан ташқари кўплаб экиш агрегатларини тайёрлаб беришга қарор қилган. Айниқса кенг қаторли чигит экиш сеялкаларини тайёрлашга катта эътибор бериляпти. Суратда: бирлашма тайёр маҳсулот майдонининг илғор созловчиси В. Аладов ва техника назорати бўлими бошлиғининг ўринбосари В. Отрубянников хўжаликларга жўнатилаётган машиналарни кўздан кечиряптилар.

М. Нуриддинов фотоси.

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинати 2-тўқув фабрикасининг илғор ишчиси Мария Чекмазова КПСС XXVI съезди шарафига юксак мажбурият олиб меҳнат қилмоқда. Донгдор тўқувчи I-квартал планидан ташқари 56 минг метр газлама тўқиб чиқаришга аҳд қилган. Суратда: М. Чекмазова иш устида.

А. Тўраев фотоси.

33 ТОННА ЁҚИЛҒИ ТЕЖАЛДИ

БЎКА район автобус-таксомотор парки ҳайдовчилари ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунладилар. Пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти яхшиланди. Биргина ўтган йилнинг ўзида 14 та қўшимча янги автобуслар йўловчиларга хизмат қилди.

Йўлдош Сатторов, Тўхта Султонов, Абдуманноп Абдувоҳидов сингари моҳир шофёрлар капитал ремонт муддатини узайтириб меҳнат қилмоқдалар. Тажрибали ишчилар графикдан ўзиб, смена топшириқларини 140 процентга етказиб бажаришяпти. Техникадан оқилона фойдаланиш, транспорт воситаларининг бекор туриб қолиш ҳолларини камайтириш ҳисобига ўтган йилнинг ўзида автокорхона коллективи 33 тоннадан зиёд ёнилғи тежаб қолдилар.

— Йил якунларига кўра корхонамизнинг 22 илғор шофёри Фахрий ёрлиқлар ҳамда етти киши қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар, — дейди автопарк бошлиғининг эксплуатация бўйича ўринбосари Э. Чўлибоев, — КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси эълон қилингач, илғорларимиз ўз имкониятларини қайтадан кўриб чиқдилар. Улар съезд шарафига оширилган социалистик мажбурият қабул қилган ҳолда меҳнат қилишяпти.

Ҳ. МИРСОЛИЕВА.

МУТАХАССИС КАДРЛАР ЭҲТИЁЖГА ЯРАША БЎЛСА...

ФАН

Халқимиз «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача даврга мўлжалланган асосий йўналишлари лойиҳаси»ни чуқур ўрганиб, муҳокама қилмоқда. Узоққа мўлжалланган бу программ ҳужжатда олий мактабларнинг зиммасида турган шарафли ва масъулиятли вазифалар ҳам ўз ифодасини топган. Хусусан, ўн биринчи беш йиллик ва ундан кейинги йиллар ичида 10 миллионга яқин олий ва ўрта маълумотли мутахассислар тайёрлаш, кадрлар етиштиришнинг сифатини янада яхшилаш, улардан халқ хўжалигида унумли фойдаланиш режалари амалга оширилиши лозим. Ана шундагина экономикани интенсив ривожлантириш йўлига ўтказиш бўйича партия белгилаган проблемалар муваффақиятли ҳал этила боради.

Совет олий мактабининг социалистик экономика, маданият ва илмий-техника тараққиёти билан ҳамнафаслиги, тобора узвий боғланиб бораётганлиги ҳам ана шундан.

Ҳозирги пайтда республикамиздаги олий ўқув юртлари 400 дан ортиқ ихтисослик бўйича мутахассислар етиштирмоқда. Лекин афсуски, кадрлар тайёрлашда халқ хўжалиги соҳа ва тармоқларининг эҳтиёжи ҳамон тўла ҳисобга олинмаётир. Шу муносабат билан халқ хўжалигининг мутахассисларга бўлган талабини олдиндан аниқлаш ва шу тарзда кадрлар тайёрлашни илмий асосланган планга мувофиқ йўлга қўйиш муҳим аҳамиятга эга. Қолаверса ўқишга қабул қилинувчилар, профессорлар, ўқитувчилар сонини белгилаш, институтлар моддий-техника базасини яратиш, зарур маблағ билан таъминлаш ишлари ҳам ана шу талаблардан келиб чиққан ҳолда планлаштирилади. Аммо бу муаммоларни ҳал этишда ҳали анчагина чалкашликлар бор. Олий ўқув юртлари министрликлар, идораларнинг айрим соҳалар бўйича экономист кадрларга бўлган эҳтиёжини тўла қондира олмаяптилар. Хусусан бухгалтерлар, саноат, халқ хўжалигини планлаштириш бўйича экономист-мутахассисларга эҳтиёж тобора ортиб бормоқда. Масалан, Ўзбекистон ССРда 1981—1985 йилларда «Бухгалтерия ҳисоби» ихтисослиги бўйича ҳар йили қўшимча равишда 1100—1200 кадрга эҳтиёж бўлгани ҳолда, кундузги ўқишга қабул плани 625—650 ўқувчи атрофида белгиланган. «Товаршунослик ва саноат товарлари савдосини ташкил этиш» ихтисослиги бўйича эса 560—600 ўрнига 100 ўқувчини қабул қилиш планлаштирилган. Бошқа ихтисосликлар тайёрлашда ҳам ана шундай номутаносибликни кўриш мумкин.

Олий таълимни планлаштириш ва ташкил этишда масаланинг ана шу томонлари янада жиддийроқ, пухтароқ ўрганилса халқ хўжалигининг реал талаблари тўлароқ қондириларди, деб ўйлаймиз. Балки айрим мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинувчилар сонини камайтирган ҳолда халқ хўжалиги учун жуда зарур бўлиб турган соҳалар бўйича мутахассислар тайёрлайдиган факультетларга қабул қилишни кўпайтириш мумкиндир. Бундан ташқари олий ўқув юртларининг моддий базаларини ҳам янада мустаҳкамлашнинг конкрет тадбирлари белгиланса, айни муддао бўларди.

Кадрлар тайёрлашни яхшилаш билан бирга, олий ўқув юртларида турли соҳа бўйича экономистлар тайёрлаш бўйича ихтисослаштиришни ҳам кучайтириш зарур деб ҳисоблаймиз. Ҳозирги пайтда республикамиздаги 12 та олий ўқув юрти 24 ихтисослик бўйича экономистлар тайёрлайди. Бинобарин, институтларнинг фаолиятида бир-бирини такрорлаш ва параллелизм ҳоллари мавжуд. Ҳатто бир шаҳарда ёнма-ён жойлашган институтларда ҳам бир хил ихтисослик бўйича кадрлар етиштириш билан шуғулланилди. Масалан, Тошкент политехника, Тошкент темирйўл транспорти инженерлари ва Самарқанд архитектура-қурилиш институтларида «Экономика ва қурилишни ташкил этиш» ихтисослиги бўйича кадрлар тайёрланади. Қишлоқ хўжалиги экономикаси, бухгалтерия ҳисоби ихтисослиги бўйича ҳам бирбирини такрорловчи билим даргоҳлари анчагина.

Мутахассислар тайёрлашдаги такрорлаш ва параллелизм кадрлар сифатига ҳам таъсир кўрсатади, моддий ресурслардан норационал фойдаланишга, малакали ўқитувчиларнинг тарқоқлигига олиб келади.

Олий ўқув юртларининг ихтисослашуви, маълум бир соҳа кадрлари тайёрлашнинг айрим институтларда марказлашиши, илмий-педагогик кучлар ва моддий техника базасидан мақсадга мувофиқ фойдаланишни таъминлайди, харажатни камайтириш, ўқув ишларини такомиллаштириш ва малакали педагоглардан унумлироқ фойдаланиш имконияти туғилади. Қолаверса, ихтисослаштириш ўқишга қабул қилиш ва мутахассислар етиштиришни қулайлаштиради. Кадрлар тайёрлашдаги тармоқлараро айрим тўсиқларни бартараф этади.

Ана шуларни ҳисобга олган ҳолда олий ўқув юртлари, шу жумладан экономистлар тайёрлайдиган институтларни, уларнинг филиалларини территориал жойлаштиришга ҳам эътибор бериш керак.

Республикамизда бу борада анча муваффақиятларга эришилмоқда. Барча областлар ва шаҳарларда олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртлари мавжуд. Уларда бир неча ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрланмоқда. Аммо экономика факультетлари мавжуд институтлар асосан Тошкент ва Самарқандда жойлашган. Ўзбекистоннинг жанубий, ғарбий ва шимолий областларида бу мутахассисликлар бўйича деярли кадрлар тайёрланмайди.

Мутахассислар тайёрлаш сифатини янада яхшилаш масаласи анчагина омилларга боғлиқ бўлиб, улардан бири олий ўқув юртининг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлашда ўз ифодасини топади. Бу борада Тошкент халқ хўжалиги институтида каттагина тажриба тўпланган. Фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлашдаги самарали формалардан бири — корхоналар ҳамда ташкилотлар билан ижодий ҳамкорликка асосланган шартномаларни тузишдир. Хусусан институтимизнинг иқтисодий кибернетика факультети 1976—1980 йиллар давомида Госпланнинг ҳисоблаш марказий институти, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг кибернетика илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси билан шартнома тузган бўлса, молия-экономика кафедраси шу йиллар ичида Тошкент шаҳрининг молия бўлимлари, давлат банки муассасалари, СССР қурилиш банки билан, шунингдек, ўзлари мутахассислар тайёрлаб бераётган идоралар билан шартнома тузган эдилар.

Шартномаларда томонларнинг мажбуриятлари шарҳланади, алоқа қилиш формалари мустаҳкамланади, кафедра ва факультетларнинг ўқув, методик, илмий ҳамда сиёсий тарбиявий фаолиятларига доир тадбирлар белгиланади.

Ишлаб чиқариш билан фаннинг алоқаси ўқув жараёнини мазмунан бойитиб бормоқда. Кўплаб тадқиқотларнинг ҳаётдан ўрин олишини таъминлаётир. Ўз навбатида ўқув ва иш программасига янгиликлар киритиш имконини бермоқда.

Ўтган йили студентлар томонидан ҳимоя қилинган 1116 диплом ишидан 458 тасида келтирилган хулосалар ва тавсиялардан ишлаб чиқаришда фойдаланилди. Йилдан-йилга кафедралар томонидан корхоналар буюртмалари бўйича илмий-тадқиқотларни ҳал этиш ва шартнома асосида уларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш топшириқлари ҳажми ортиб бормоқда. Илмий тадқиқотлар ишлаб чиқаришда яхши самара бераётганлиги олимларни руҳлантирмоқда. Масалан, 1977—1979 йилларда ана шундай илмий тадқиқотларни жорий қилиш туфайли жуда катта миқдорда иқтисодий самарага эришилди.

Давр фан ва ишлаб чиқаришнинг ҳамкорлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлаб боришни тақозо этмоқда. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига асосий йўналишлари лойиҳасида бунга янада алоҳида эътибор берилди.

Асосий йўналишларда мутахассис кадрлар тайёрлаш, ишлаб чиқариш билан илм-фан алоқасини мустаҳкамлаш ҳақида вазифалар аниқ белгиланган. Хусусан йўналишларнинг 8-бўлимида: **«Мутахассислар тайёрлаш сифатини ошириш ва халқ хўжалигида улардан фойдаланишни яхшилаш чоралари амалга оширилсин»** деган сатрлар бор. Биз олий таълимнинг бундан буён алоҳида роль ўйнашини ҳисобга олиб, ўша жумлалар ёнига қуйидаги сатрлар ёзиб қўйилишини истардик. **«Таълим, коммунистик тарбия, фан ва маданият тараққиётининг илғор маркази бўлган олий ўқув юртларининг роли янада оширилсин, кадрлар тайёрлашни яхшилаш ва илмий педагогик-кадрлардан тўла фойдаланиш, студентларнинг назарий ҳамда профессионал билимлари пухта бўлишига эришилсин. Олий таълим системасининг ишлаб чиқаришдан ажралмаган тармоғи ҳар томонлама такомиллашсин, кечки ва сиртқи таълим ривожлантирилсин».**

Бундан ташқари мутахассислар тайёрлаш билан боғлиқ жумладаги **«фойдаланишни яхшилаш...»** сўзларидан кейин **«планлаштиришни такомиллаштириш»** сўзлари қўшиб қўйилса мақсадга мувофиқ бўларди деб ҳисоблаймиз.

Юқори малакали кадрлар тайёрлаш таркиби ва сифатини янада яхшилаш, мутахассислар тайёрлаш сифатини бошқариш бўйича комплекс система яратишга киришиш, олий ва ўрта махсус ўқув юртларини территориал жойлаштириш ишларини такомиллаштириш тўғрисида ҳам конкретроқ вазифалар қайд этилиши лозим деб ўйлаймиз.

Шу бўлимдаги **«Олий ва ўрта махсус маълумотли 10 миллионга яқин мутахассис тайёрлансин»** деган сўзлардан кейин **«Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин ва ривожлантирилсин, уларни илғор техника билан жиҳозлаб бориш таъминлансин»** деган сўзларни ҳам қўшиб қўйиш ўринли бўлса керак.

Х. МУРОТОВ,
Тошкент халқ хўжалик институтининг ўқув ишлари бўйича проректори.

РАЙОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Съезддан— съездгача

Калинин район **«Ленинчи»** газетаси «Съезддан—съездгача» доимий рубрикаси остида меҳнат коллективларининг ўтган беш йилликда эришган муваффақиятлари ҳақида тематик саҳифалар эълон қилиб бормоқда. Навбатдаги саҳифа «Хасково» совхози чорвадорларининг тажрибасига бағишланди.

Ўтган беш йилликда совхозда зотли ғунажинлар ҳисобига соғин сигирлар сонини кўпайтиришга, улар маҳсулдорлигини оширишга алоҳида эътибор берилди. Чорвадорлар сут, гўшт тайёрлаш беш йиллик топшириғини тўрт йилу уч ойда муваффақиятли бажариб, рекорд натижага эришдилар. Ҳар бир бўрдоқининг тирик вазни 548 килограммдан ортди. Ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинган сут миқдори эса 4100 килограммни ташкил этди.

Чорвачилик комплексида барча асосий ишлар механизмлар ёрдамида бажариляпти. Жумладан, сигирлар фақат машиналар ёрдамида соғилмоқда. Шу бoисдан ҳам иш унумдорлиги юқори бўлмоқда.

Газета райондаги бошқа хўжаликлар тажрибасини ҳам кенг пропаганда қилиши керак. Янги беш йилликда район чорвадорлари ажойиб ташаббус билан чиқдилар. Улар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш учун кураш бошладилар. Илғорлар тажрибаси бу марраларни эгаллашда қўл келади.

Ташаббускорлар ҳисоб берди

Коммунистик райони пахтакорлари, лубкорлари, чорвадорлари, соҳибкорлари ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилини меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда якунладилар.

Бир группа илғорлар йил бошида маҳсулот етиштиришни кўпайтириш юзасидан қимматли ватанпарварлик ташаббусини бошлаган эдилар. Бу ташаббус район партия комитети томонидан маъқулланган эди.

Ташаббускорлар йил давомида ваъдага яраша фидокорона меҳнат қилдилар. Яқинда улар ўзлари бажарган ишлар, эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳисоб бердилар. Ташаббускорлар ҳисоботи **«Суръат»** газетаси саҳифаларида эълон қилинди.

Ташаббускорлардан бири — «Политотдел» колхози бригада бошлиғи Гулнора Тўлендиева раҳбарлик қилган коллектив ўтган йили 100 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 47 центнердан ҳосил кўтарди. Канопнинг ҳар гектаридан 384 центнердан «кўк олтин» йиғиштириб олинди. Свердлов номли колхоз сут соғувчиси Мария Ким эса қарамоғидаги сигирларнинг ҳар биридан 4200 килограммдан ошириб сут соғиб олди. Эндиликда улар съездлар йили учун ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Газета илғорлар ташаббусини кенг пропаганда қилиши ва социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигидан кўпчиликни ой-ма-ой, квартал-ма-квартал хабардор этиб бориши керак.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

ҲОСИЛДОРЛИК ВА ТАННАРХ

ҲАР БИР соҳада бўлгани каби қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ҳам меҳнат самараси пировард натижа билан белгиланади. Маҳсулот таннархи, олинган соф фойда, рентабеллик даражаси қишлоқ хўжалиги самарадорлигини кўрсатувчи асосий омиллардир. Шунинг учун КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида **«Хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш, сарф-харажатни камайтириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши рентабеллигини ошириш ва хўжаликларнинг молия-иқтисодий аҳволини яхшилаш бўйича тадбирлар системаси амалга оширилсин»** деб алоҳида қайд этилган.

Хўжалигимиз аъзолари фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг жорий этиш, деҳқончилик маданиятини ошириш ҳисобига ҳосилдорликни ва ялпи маҳсулот етиштиришни кўпайтириб бормоқдалар: Улар ўнинчи беш йиллик якунловчи йилида давлатга 4864 тонна сабзавот маҳсулотлари сотдилар. Бу планда белгиланганидан 1464 тонна ортиқдир.

Ўтган йили ҳар гектар майдондан 389 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Деҳқонларимиз карамнинг ҳар гектаридан 600 центнердан ҳосил олишга эришдилар. Р. Ҳомиджонов бошлиқ бригадада эса сабзавот ҳосилдорлиги 479 центнерни ташкил этди. Шу туфайли бу коллектив қабул пунктларига 1053 тонна, планда белгиланганидан қарийб икки баравар кўп сабзавот маҳсулотлари етказиб бердилар.

Ҳосилдорликнинг ошиб боришида суғориладиган майдонлардан самарали фойдаланиш ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. Деҳқонларимиз ҳозир бир майдондан йилига икки марта ҳосил йиғиштириб оладилар. Шу билан биргаликда сабзавотнинг серҳосил навларини экиш, маҳаллий ўғитдан унумли фойдаланишга ҳам катта эътибор бераётирмиз.

Ҳосил мўл бўлаётганлиги натижасида колхоз экономикаси мустаҳкамланиб боряпти. Ўтган йили хўжалигимиз аъзолари 1 миллион 150 минг сўмлик даромад қилишди. Бу ўнинчи беш йиллик дастлабки йилидагига қараганда 279 минг сўм кўпдир. Шуниси янада қувонарлики, сабзавотчилик рентабеллиги ҳам ортиб боряпти. Агар 1976 йилда бир центнер сабзавотнинг таннархи 13,6 сўмни ташкил этган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 9 сўм 80 тийинни ташкил этди. Натижада олинган соф фойда кўпайди.

Шунинг учун бизнинг фикримизча «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳаси 5-бўлимига **«Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини арзонлаштириш ҳисобига соф фойда олиш кўпайтирилсин»** деган жумлани қўшиб қўйиш мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Колхозчиларимиз ўн биринчи беш йилликда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини янада оширишга қарор қилганлар. Бунинг учун иқтисодий тежамкорликни кучайтирамиз, ҳар қарич ер, техника воситалари, ўғитлардан самарали фойдаланиб, ҳосилдорликни оширамиз.

КПСС XXVI съезди шарафига авж олган социалистик мусобақага қўшилган деҳқонларимиз бу йил сабзавот ҳосилдорлигини 400 центнерга етказиш ва 5 минг тонна маҳсулот етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу мўл ҳосилга мустаҳкам замин ҳозирланмоқда. 80 гектар майдонга эртаки экинлар учун эгатлар олиб қўйилган. Далаларга беш минг тонна маҳаллий ўғит чиқарилди. Баҳорги дала ишларида фойдаланиладиган техника воситалари ишга тахт.

Парник хўжалигимиз коллективи эса 10 миллион туп карам, помидор ва бошқа эртаки экинлар кўчатларини барвақт тайёрлаш чораларини кўраётирлар. Ҳозир карам кўчатларини яйратиб ўтказиш бошлаб юборилган. Парникларда 60 килограмм помидор уруғи сепиш учун жой тайёрлаб қўйилган.

Ўн биринчи беш йилликда республикамиз пойтахти аҳолисини йил бўйи сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашга ўз ҳиссамизни қўшиш учун 14 гектар майдонда янги теплица хўжалиги ташкил этишни мўлжаллаганмиз. Теплица қурилиши бошлаб юборилди. Шунингдек, сабзавот экинларини барвақт етиштириш учун плёнка остида деҳқончилик қилинадиган майдонларни кенгайтирамиз. Бу ҳам сабзавотчилик рентабеллигини оширишга, мўмай даромад олишга хизмат қилади.

Қ. АБДУЛЛАЕВ,
Калинин районидаги «Москва» колхозининг раиси.

БЕШ ЙИЛЛИК — ТЎРТ ЙИЛДА

КОЛХОЗЛАРДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Ўтган йилги меҳнатларини сарҳисоб қилишга тўпланган колхозчиларнинг кайфиятлари чоғ, қувончлари юзларидан билиниб турарди. Улар эришган натижалари, янги режалари ҳақида бир-бирлари билан ўртоқлашишарди. Мана, икки мусобақадош бригада бошлиқлари — Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ислом Икромов ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Мухтор Абдазов ўзаро суҳбатлашяптилар. И. Икромов бошлиқ коллектив ўтган йили 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 51,1 центнердан хирмон кўтариб, хўжаликда рекорд ҳосил етиштирди. Мўл ҳосил усталари ўнинчи беш йиллик давомида давлат қабул пунктларига етти йиллик план миқдорида «оқ олтин» етказиб бердилар.

Жамила Асхўжаева ва Қорасоч Чинжигитовалар ҳам мусобақадошлар. Бу моҳир соғувчилар ўтган йили говмушларидан 6 минг килограммдан ошириб сут соғиб олишди. Бу йил эса сигирлари маҳсулдорлигини 6200—6400 килограммга етказишга аҳд бойлашди. Маккажўхорикор Фотима Восипова, тажрибали сувчилар Саидғани Файзиев ва Йўлдош Қўшоқов, механизатор Эркин Тойбеков, бузоқбоқар Петр Смирнех.... Бу ва бошқа меҳнатсевар колхозчиларнинг фидойиликлари, омилкорлик билан иш тутишлари туфайли ўтган йили Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча соҳаларида катта ютуқларга эришилди.

Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳмуд Исматов ҳисобот докладида эришилган натижаларни мамнуният билан қайд этди. Ўнинчи беш йиллик якунловчи йилида давлатга 6018 тонна пахта, 110 тонна картошка, 260 тонна сабзавот маҳсулотлари, 89 тонна узум, 133 тонна мева, 322 тонна маккажўхори дони ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари сотилиб, план топшириқлари ошириб бажарилди.

Хўжаликда чорвачиликни жадал суръатларда ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Ўтган йили чорвадорлар сигирлар маҳсулдорлигини 5 минг килограммга етказиш юзасидан оширилган мажбурият қабул қилган эдилар. Бу ташаббус область партия комитети томонидан маъқулланди. Ферма ходимлари ваъдаларига вафо қилдилар. Якунловчи йилда ҳар бир сигирдан 5011 килограммдан сут соғиб олинди. Давлатга гўшт учун топширилган қорамолларнинг ўртача тирик вазни 444 килограммни, қўйларники 50 килограммни ташкил этди. Маҳсулдорлик ортиши туфайли чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш кескин кўпайди. Ўтган йили қабул пунктларига 167 тонна гўшт, 1780 тонна сут, 183 минг дона тухум, 51 центнер жун топширилди. Бу соҳадаги планлар 1,5—2 ҳисса ошириб бажарилди.

Самарали меҳнат натижаси колхозчилар даромадида ўз ифодасини топди. Ўтган йилги ялпи пул даромади 4,9 миллион сўмдан ортиб кетди. Бунинг 3,4 миллион сўмликдан кўпроғи пахтачиликдан олинди. Шуниси айниқса қувонарлики, хўжаликда чорвачилик ҳам рентабелли соҳага айланди. Бултур бу тармоқдан 45,5 минг сўмликдан кўп соф фойда олинди.

Эришилган ютуқлар қувонарлидир. Колхозчилар бундан ҳақли равишда фахрланганликлари ҳолда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун ҳали катта имкониятлар борлигини яхши биладилар. Бу ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққанларнинг нутқларида ўз аксини топди.

— Ўтган йили олтита бригадада пахта ҳосилдорлиги колхознинг ўртача кўрсаткичидан паст бўлди,— деди участка агрономи Эркин Мирзаев.— Агар уларда ҳам ҳосилдорлик колхоз ўртача даражасига етказилганда давлатга қўшимча равишда 400 тонна пахта топширилган бўлар эди.

Далалари бир-бирига туташ, бир ариқдан сув ичадиган қўшни бригадаларда ҳосилдорликда 10—15 центнер ва ундан ҳам кўпроқ тафовут бўлишига тоқат қилиб бўлмайди. Бу ғўза парваришида йўл қўйилган жиддий камчиликлар оқибатидир. Уларни бу йил такрорламаслик учун ҳозирги кунлардан бошлаб барча чоралар кўрилиши, кузги-қишки тадбирлар комплекси ўз вақтида ва сифатли ўтказилиши керак.

Мўл ва арзон ҳосил етиштириш кўп жиҳатдан техникадан самарали фойдаланишга боғлиқдир. Ўтган йили хўжаликда ялпи ҳосилнинг 64 проценти машиналарда териб олинди. Колхозда уруғлик пахта етиштирилиши назарда тутилса бу дуруст кўрсаткич. Лекин йиғилишда сўзга чиққан участка бошлиғи Эркин Мирзааҳмедов ва бошқалар техникадан фойдаланиш самарадорлигини ошириш зарурлигини алоҳида таъкидладилар. Ҳосил териминнинг тўла механизациялаштирилмаганлиги, шунингдек техника ремонти ва қаровига сарф-харажатлар кўпайиб кетганлиги пахта таннархининг қимматлашишига сабаб бўлмоқда. Ўтган йили бир центнер пахтанинг таннархи 1979 йилдагига нисбатан бирмунча камайди ва 42 сўм 54 тийинни ташкил этди. Бироқ, бу кўрсаткич планда белгиланганидан беш сўм ортиқдир. Бу эса қишлоқ хўжалиги рентабеллигига таъсир кўрсатяпти.

— КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида чорвачиликни янада ривожлантиришга катта эътибор берилган,— деди бош зоотехник Сафар Эрмакбоев.— Демак, биз ҳам чорва моллари бош сонини кўпайтириш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашишимиз керак. Бу озуқа базасини янада мустаҳкамлашни талаб этади. Колхозимизда озуқа экинларини аралаштириб экиш; бир майдондан йилига икки марта ҳосил олиш илғор тажрибаси қўлланиши туфайли беда, маккажўхори, лавлаги ҳосилдорлиги юқори бўляпти. Аммо бу соҳада ҳали резервлар кўп. Баъзи бедазорлар сийраклашиб қолган. Насл олиш ишини яхшилаш учун янги бузоқхона қурилиши ҳам лозим.

Йиғилиш қатнашчилари бу имкониятларни ишга солиш, янада самарали меҳнат қилиш эвазига ўн биринчи беш йиллик планни тўрт йилда бажаришга қарор қилдилар. Улар бу йил пахта ҳосилдорлигини 42 центнерга етказиб, давлатга 6400 тонна пахта, 1600 тонна сут ва бошқа маҳсулотлар сотиш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилишди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида Янгийўл район Совети ижроия комитетининг раиси А. Қодиров нутқ сўзлади.

Йиғилишда колхоз правлениеси ва ревизия комиссиясининг янги составлари сайланди. Колхоз раиси қилиб яна ўртоқ М. Исматов сайланди.

Э. ЭРНАЗАРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МУРАББИЙГА ҲАМ МУРАББИЙ КЕРАК

Тошкентдаги «Миконд» заводи халқ университети қошидаги мураббийлар факультетида дастлабки лекциялар ўқилди. Бу лекциялар ишчи ёшларни КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидаги қоидалар асосида тарбиялаш вазифаларига бағишланди.

Машғулотларда факультет тингловчиларидан бири — бригадир Галина Васильеванинг меҳнати тўғрисида намуна олса арзийдиган мисол, деб гапирилди. Ёш ишчилардан олти киши Галина раҳбарлиги остида ўлчовчи касбини мукаммал ўзлаштирди. Улар сўнгги йилларда меҳнат ва технология интизомини ҳеч бузишгани йўқ.

Г. Васильева бригадаси КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, ўнинчи беш йиллик планини муддатидан беш ой илгари бажарди ва 1980 йилги социалистик мусобақа якунларига кўра, тармоқнинг энг яхши комсомол ёшлар бригадаси деб топилди.

Завод мураббийлар факультетининг тингловчилари меҳнат қилаётган кўпгина бошқа коллективларда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари юксалди, меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Ишчи ва мастерлардан 60 дан зиёд киши ҳар йили ўз билимини оширмоқда, халқ университетида мураббийлик сирларини ўрганмоқда. Бу ерда уларга Тошкент олий ўқув юртларининг етакчи ўқитувчилари психология, социология ва бошқа ижтимоий фанлардан лекциялар ўқимоқда. Тажрибали мураббийлар улар билан ўз иш усулларини ўртоқлашадилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ДОҒИСТОНИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

ГУЛЛАЁТГАН ЎЛКА

Доғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ўзининг 60 йиллигини нишонламоқда. Доғистон янги тарихидаги 60 йил бу ерда ленинча миллий сиёсатнинг ёрқин тантанасини яна бир бор намойиш қилди. Совет ҳокимияти йилларида Доғистон замонавий индустрияси, қишлоқ хўжалиги, маориф, фан ва маданият юксак ривожланган республикага айланди.

Машина, асбобсозлик, химия заводлари, қурилиш материаллари, енгил ва озиқ-овқат саноати, нефть ва газ корхоналари бугунги ўлканинг ёрқин қиёфасини кўрсатиб турипти. Биргина Доғистон дарёсининг гидроэлектр потенциали 6,3 миллион киловаттни ташкил этади.

Совет Доғистонида фан, маориф, маданият ва санъатни ривожлантириш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Минглаб йигит ва қизлар Ленин номидаги Доғистон университетида ва бошқа олий ўқув юртларида таҳсил кўришмоқда. Республикада СССР Фанлар академиясининг филиали ва бошқа илмий муассасалар фаолият кўрсатаётир.

Суратларда: республика пойтахти Махачқаланинг бугунги кўриниши. Ўнинчи беш йилликда бунёд этилган «Ленинград» меҳмонхонаси шаҳар кўркига кўрк қўшиб турипти; Чиркейск ГЭСи тўғони ва биносининг умумий кўриниши. Тўғоннинг баландлиги 230 метрни ташкил қилади; Хасавюртовск районидаги Ленин номли колхоз республиканинг илғор хўжаликларидан. Тахминан унинг ҳар йилги даромади 3 миллион сўмга тўғри келади. Хўжалик сут-товар фермаси ходимлари янги йилга ҳам юксак мажбурият қабул қилишган; Фазу Алиева автоном республика халқ шоираси, Доғистон АССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, республика Тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг раиси, «Доғистон хотин-қизлари» журналининг бош редактори. Унинг шеърлари дунёнинг кўпгина тилларига таржима қилинган.

Э. Котляков фотолари.
(ТАСС фотохроникаси).

ТАКЛИФЛАР, ТАВСИЯЛАР АМАЛДА

Калинин районидаги Фрунзе номли қишлоқ Совети намунали жамоат тартиби ўрнатиш, обод ва кўркам қишлоқ ҳамда посёлка Совети номини олиш учун бир неча йилдан бери ўтказилаётган республика социалистик мусобақасида актив қатнашиб, фахрли ўринларни эгаллаб келмоқда. Мусобақа шартига кўра Советлар, уларнинг ижроия комитетлари ва депутатларнинг хўжалик ва социал вазифаларни ҳал этишдаги активлиги, йил давомида ободончилик ва кўкаламзорлаштириш соҳасида эришилган натижалар алоҳида ҳисобга олинади.

Қишлоқ Совети территориясида «Бўзсув» элита-уруғчилик совхози, «Қорасув» давлат-наслчилик паррандачилик заводи, «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси, Гагарин номли совхоз-завод, бошқа корхона ва муассасалар жойлашган. Бу коллективларнинг меҳнат ғайратлари туфайли йил сайин катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Айниқса, қишлоқ хўжалигида эришилган натижалар қувончлидир. Ўтган йили қишлоқ Совети бўйича сабзавот топшириш плани 174, давлатга пилла сотиш 170 ва гўшт топшириш эса 165 процентга бажарилди. «Рассвет» бўрдоқичилик хўжалиги коллективи 1980 йилда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЛКСМ ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. Бу муваффақиятда қишлоқ Совети ижроия комитети ва депутатларининг ташкилотчилик ҳамда ташаббускорлиги муҳим роль ўйнади. Сессиялар ва ижроия комитет кенгашларида ишлаб чиқариш, оммавий сиёсий, ташкилий-тарбиявий масалалар муҳокама қилиниб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Депутатларнинг бевосита ишлаб чиқаришда кўрсатаётган ўрнагини алоҳида таъкидлаб ўтиш даркор. «Қорасув» давлат наслчилик-паррандачилик заводининг паррандабоқари, қишлоқ Советининг депутати Ф. Абдукаримова ўнинчи беш йиллик топшириғини уч йилда адо этди. «Бўзсув» совхозининг депутати Ў. Калменов бошлиқ бўлган бригадаси коллективи гектаридан 480 центнердан помидор ҳосили етиштирди. Ҳаммаси бўлиб давлатга пландаги 800 ўрнига 960 тонна маҳсулот етказиб берилди. «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси сут соғувчиси И. Зенкова қарамоғидаги 30 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 3800 килограммдан сут соғиб олиб, беш йиллик топшириғини 3 йилу 8 ойда муваффақиятли бажарди.

Меҳнат муваффақиятлари, экономиканинг тобора ривожланиб, аҳоли турмуш фаровонлигини янада юксалишига имкон бермоқда. Қишлоқ меҳнаткашларига битта участка касалхонаси, иккита

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

соғлиқни сақлаш пункти, саккизта фельдшер-акушерлик пункти хизмат кўрсатаяпти. Маиший хизмат уйи, иккита тикувчилик устахонаси эл хизматида. Иккита маданият саройи, учта қишлоқ клубида кўплаб маданий тадбирлар ўтказилмоқда. Хўжаликлар меҳнаткашлари атоқли санъаткорлар, фан ва маданият арбоблари билан учрашишяпти. 2080 ўқувчи ўринли олтита мактабнинг чароғон синф хоналари, 675 ўринли олтита болалар боғча ва яслилари фарзандларни ўз бағрига олган.

Қишлоқ Советида хутор системасини тугатиш ҳам муваффақиятли давом этмоқда. Кейинги беш йил давомида 12 та хутор тугатилиб, ундан бўшаган 53 гектар ер экин майдонига қўшилди. 390 гектар экинзорнинг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Собиқ хуторлар ўрнида замонавий посёлкалар қад кўтарди. «Бўзсув» совхози территориясида ўнта кооператив уй қурилди, 12 километр йўл, 1,5 километр йўлка қайтадан асфальтланди. Шу кунларда янги бунёд этилган 120 ўринли болалар боғчаси ва иккита турар-жой биносида пардозлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Совхоз посёлкаси табиий газ билан тўлиқ таъминланган.

Аҳоли наказлари асосида Гагарин номли совхоз-завод территориясида 60 ўринли болалар боғчаси, «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикасида 20 оилага мўлжалланган турар-жой биноси қуриляпти. «Рассвет» совхозида капитал қурилиш ва ободонлаштириш доимий комиссиясининг тавсиясига биноан 60 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилиб, 8 километр узунликдаги йўл ва тротуар асфальтланди.

Қишлоқ Совети ижроия комитети депутатлар доимий комиссиялари, группалари актив фаолият кўрсатмоқда. И. С. Русаков бошлиқ маиший хизмат, М. Қобилов бошлиқ соғлиқни сақлаш, М. Хаитов раҳбарлигидаги қишлоқ хўжалиги доимий комиссиялари сўнгги сайловлардан буён ўнга яқин масалани ўрганиб, қишлоқ Советининг сессиялари кун тартибига қўйди.

Меҳнаткашлар хатлари билан ишлашда илғор тажриба тўпланган. «Депутатлик кунлари» ташкил этилиб, унда аризалар кўриб чиқилмоқда. Бу ишларнинг шарофати билан шикоятлар сони тобора камайиб бормоқда. Масалан, 1976 йилда ижроия комитетга 67 та ариза тушган бўлса, 1980 йилда 33 та хат тушди.

Қишлоқ Советининг депутатлари айни кунларда жойларда Асосий йўналишлар лойиҳаси муҳокамасида фаол иштирок этмоқдалар. Улар йиғилишларда сўзга чиқиб, зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олишаяпти.

А. БОБОБЕКОВ.

МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА—1986 ЙИЛ

ХАЛҚ хўжалиги юкларини вақтида манзилига етказиб бериш автотранспортчилар зиммасидаги масъулиятли вазифадир. Пискентдаги 82-автокорхона коллективи бу борада намунали меҳнат қилиб, ойлик ва квартал планларини мунтазам ошириб бажаряпти. Автотранспортчилар ўнинчи беш йиллик планини ўтган йил 20 октябрда бажаришган эди. Йил охиригача пландагига қўшимча 143 минг 800 тонна халқ хўжалиги юклари ташилди.

Автокорхона муваффақиятида илғор шоферларнинг ҳиссаси салмоқли бўляпти. И. Аметов, Р. Мирқосимов, Т. Ҳайдаров, Ю. Ланкин, А. Рамазонов шулар жумласидандир. Улар бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришди. Бу пешқадамларнинг меҳнат календарида 1986 йилнинг иккинчи квартали бошланди.

А. МАЛЛАХУЖАЕВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ҚУЛАЙЛИКЛАР ЯРАТИЛДИ

Улуғ Ватан урушининг инвалидлари Т. Саломов ва А. Раҳимқулов ўртоқлар редакциямизга ёзган хатларида Бекобод район матлубот жамияти ходимлари уларга етарли шароитлар яратиб бермаётганликларидан шикоят қилишган эди. Жумладан, дўконларда инвалидлар учун камёб озиқ-овқат ва саноат моллари сотишга жиддий эътибор берилмаётганлиги, ҳар бир дўконда инвалидлар учун бурчаклар ташкил қилинмаганлиги тилга олинган эди.

Мактуб текшириш ва чора кўриш учун Бекобод райони ижроия комитетига юборилган эди. Ҳатта Халқ депутатлари Бекобод район Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Ҳ. Деҳқоновдан олинган жавобда айтилишича хатда кўрсатилган камчиликлар тасдиқланган. Текшириш натижалари район Советида муҳокама қилинган. Район матлубот жамияти ходимлари Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларига ҳамда ҳалок бўлганларнинг оилаларига турли камёб молларни сотишда камчиликларга йўл қўйганликлари кўрсатиб ўтилган. Биринчи ишчилар кооперацияси ўзига қарашли магазинларда имтиёздан фойдаланувчи кишиларга савдо хизмати кўрсатиш бурчаклари ташкил қилмаганлиги танқид қилинган.

Мавжуд камчиликларни тугатиш учун тадбирлар белгиланган. Ҳар бир дўконда имтиёздан фойдаланувчи кишилар учун хизмат қиладиган алоҳида бўлимлар ташкил этилган.

Район территориясида истиқомат қилувчи 314 Улуғ Ватан уруши инвалиди, 495 Улуғ Ватан уруши иштирокчилари ҳамда урушда ҳалок бўлганларнинг оилалари рўйхатга олиниб, яқин дўконларга бириктилиб қўйилган.

Улуғ Ватан урушининг I—II-группа инвалидларидан 97 кишига гилам, 8 кишига енгил автомашина берилган ҳамда бир неча киши навбатдан ташқари уй олган. Жумладан хат авторларидан бири ўртоқ А. Раҳимқуловга қулайликларга эга бўлган янги уй қуриб берилган ҳамда енгил автомашина ажратилган.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● ПРАГА. Чехословакиянинг Писек шаҳридаги «Итекс» трикотаж комбинати коллективи дастлабки совет буюртмаларини тайёрлади. СССРга ўн минглаб янги модали хилма-хил эркаклар куйлаклари жўнатилди. Бу йил ЧССР енгил саноатининг ана шу йирик корхонасида совет харидорлари учун жами 1 миллионтадан ортиқ ип-газлама ва трикотаж буюмлар тайёрланади.

● ЛОНДОН. Муниципиал идоралар хизматчилари касаба союзи ва лейбористлар партияси бу ерда ўтказган конференция қатнашчилари муниципиал идоралар хизматчилари оммавий равишда ишдан бўшатилаётганлигига, шаҳар хўжалигининг турли хизмат бўлимлари қисқартирилаётганлигига қарши кескин норозилик билдирдилар.

Конференция делегатлари маъмурларнинг уй-жой ҳақини ошириш, давлатнинг коммунал эҳтиёжлар учун маблағларини камайтиришни кўзлаган планларини кескин танқид қилдилар.

● ПАНАМА. Боливиядаги ҳарбий маъмурлар ўтказаётган иқтисодий сиёсат меҳнаткашлар турмуш даражаси пасайишига ва нарх-навонинг ошишига олиб келмоқда, дейишди бу ерда Боливия демократияни ҳимоя қилиш комитетларининг вакиллари. Фақат кейинги ҳафтанинг ўзидагина ёнилғи-мойлаш материаллари нархи 2,5 баравар, транспортда қатнов ҳақи 2 баравар ошди, электр энергия 83 процент қимматлашди, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бир қанча энг зарур буюмлар қарийб 50 процент қимматлашди.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон хавфсизлик органлари Жамму ва Кашмир штатида покистонлик 4 жосусни қўлга туширдилар. Улардан Ҳиндистоннинг шимолий районларида қўпорувчилик операциялари ўтказаётган Покистон разведкасининг жиноий фаолиятини фош қилувчи муҳим ҳужжатлар мусодара қилинди.

● ТОКИО. Кейинги вақтда Японияда кичик компанияларнинг рақобатга бардош бериши тобора қийинлашмоқда. Агентликларнинг маълумотига кўра, ўтган йили мамлакатда қарийб 18 мингта фирма хонавайрон бўлди. Бу 1979 йилдагидан 11,6 процент кўп.

(ТАСС, 19 январь).

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ҒОЯТ КАТТА ТАРИХИЙ АҲАМИЯТГА МОЛИК ҲУЖЖАТ

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 19 январь. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитетининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС XXVI съездига лойиҳаси ғоят катта тарихий аҳамиятга молик ҳужжатдир, деб айтди Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партияси правлениеси секретариатининг аъзоси, партиянинг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи эксперти Клаус Феске ТАСС мухбири билан суҳбатда.

НАТОнинг агрессив доиралари, деди у, ҳарбий харажатларнинг оғир юкини ўз мамлакатлари меҳнаткаш аҳолиси елкасига ағдариб, зўр бериб қуролланаётган бир вақтда тинчлик ва социализмнинг етакчи кучи бўлган Совет Иттифоқи меҳнаткашлар турмуш даражасини янада оширишга қаратилган янги программани илгари сурмоқда. КПСС асосий куч-ғайратни халқнинг моддий ва маданий фаровонлигини тинмай юксалтиришга йўналтираётган экан, бутун тинчликсевар инсоният лойиҳанинг беқиёс аҳамиятга эга эканлигини кўриб турибди.

Бу ҳужжат социализмнинг капитализмдан тарихий афзаллигини исбот этувчи ёрқин далилдир.

Марксизм-ленинизм партияси раҳбарлигидаги совет халқи, деб таъкидлади К. Феске, келажакка комил ишонч ва умидворлик билан назар ташламоқда.

Н. КАЛИНЦЕВ.

МИЛЛИЙ КИНО РИВОЖЛАНМОҚДА

КОБУЛ, 19 январь. (ТАСС мухбири). Афғонистонда киносанъатнинг энг оммавий ва кенг тарқалган тури бўлиб қолмоқда. Ҳар куни Афғонистон пойтахти ва бошқа шаҳарларнинг ўн минглаб аҳолиси кинотеатрларга бориб, бадиий ва ҳужжатли фильмларни томоша қилмоқда.

Аҳолисининг ҳали кўпчилиги саводсиз бўлган Афғонистон сингари мамлакатда кинематографияни ривожлантириш алоҳида аҳамиятга эга. Экран аҳолини мамлакатда содир бўлаётган воқеалар билан, ҳозирги босқичда афғон жамияти олдида турган мақсад ва вазифалар, халқлар маданияти қандай ривожланаётганлиги билан таништиради, деди «Афғонфильм» киностудиясининг президенти Абдулхолиқ Алил. Ўтмишда аҳолининг кўпчилик қисми санъатнинг мана шу тури мавжудлиги ҳақида тасаввурга ҳам эга эмас эди.

Ҳозирги вақтда аҳвол ўзгармоқда. Совет Иттифоқи етказиб берган кўчма киноустановкалар турли вилоятларга юборилмоқда. Эндиликда у ерларда деҳқонлар, ишчилар ва хизматчилар ҳужжатли ва бадиий фильмларни томоша қилишлари мумкин. «Афғонфильм» студияси, деди А. Алил, ўтган йили иккита бадиий фильм, шунингдек 20 та ҳужжатли фильм чиқарди. Бу фильмлар афғон халқи ҳаётидаги асосий воқеалар тўғрисида ҳикоя қилади.

ХИТОЙДА ИШ ТАШЛАШЛАР

ТОКИО, 17 январь. (ТАСС). Японияда чиқадиган «Асахи» газетасининг Пекиндаги мухбири Хитой ҳукумат доиралари берган маълумотга асосланиб, хабар қилишича, кейинги вақтларда Хитойда меҳнаткашларнинг оммавий иш ташлаш ҳаракатлари тобора тез-тез такрорланмоқда. Иш ташловчилар турмуш шароитлари яхшиланишини, иш ҳақи оширилишини талаб қилмоқдалар.

Хитойнинг расмий пропагандаси иш ташлаш ҳаракати кучайиб бораётганлиги тўғрисида лом-мим демаяпти, аммо бу ҳаракат анча кенг тус олмоқда, шу сабабли Пекин раҳбарларини жуда ташвишга солиб қўйди, деб уқтиради газета. Иш ташлашларда қатнашаётган хитойлик ишчилар иш ҳақи оширилишини талаб қилиш билангина чекланмасдан, маъмуриятнинг бедодлигига қарши кескин норозилик ҳам билдирмоқдалар. Хитойнинг кўпгина саноат районлари, жумладан, Шэньси, Хэйлунцзян, Сичуань вилоятлари, Шанхай шаҳри забастовкалар гирдобида қолганлиги тўғрисида маълумотлар бор.

АҲОЛИГА МЕДИЦИНА ХИЗМАТИ

АДДИС-АБЕБА, 19 январь. (ТАСС мухбири). 1974 йилги миллий-демократик революция арафасида Эфиопияда соғлиқни сақлаш соҳасидаги аҳвол қандай бўлганлигини яққол кўрсатувчи статистика маълумотлари мана бундай эди: 80 минг кишига бир врач, 3 минг беморга касалхонада битта ўрин тўғри келар эди.

Янги ҳокимият илмий коммунизм принципларига асосланувчи жамият қуришни бош вазифа деб эълон қилиб, туб ижтимоий-иқтисодий ўзгартишларни амалга оширишга киришди. Кенг халқ оммасига медицина хизматини яхшилаш мақсадида шошилинч чоралар кўриш шу ўзгартишларнинг таркибий қисми бўлиб қолди.

Малакали кадрлар масаласи кун тартибига биринчи масала қилиб қўйилди. Бу ишда Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар катта ёрдам бериб, турли профилдаги тажрибали врачларни Эфиопияга ишга юбордилар ҳамда эфиоп йигит ва қизлари учун медицина олий ўқув юртларида қўшимча стипендиялар тайинладилар. Ўтган олти йил мобайнида давлатнинг соғлиқни сақлашга қиладиган харажатлари уч ҳисса кўпайди, бу эса ҳозирги вақтда ҳар йили биринчи галда қишлоқ жойларда 200 тадан кўпроқ янги медицина пунктларини ишга тушириб туриш имконини бермоқда.

Ю. ПИЧУГИН.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

▲ **БУДАПЕШТ.** Венгриядаги энг катта «Тиса» пойафзал фабрикаси бу йил Совет Иттифоқига 1,5 миллион кўп чиройли, замонавий пойафзал етказиб беради. Корхона маҳсулотлари кўплаб мамлакатларга машҳурдир. Будапештда очилган виставка фабриканинг ривожлантириш истиқболлари, фабрика коллективининг келгусидаги режалари тўғрисида ҳикоя қилади. Бу ерга болалар, хотин-қизлар ва эркаклар оёқ кийимларининг мингдан кўп турли намуналари ҳам қўйилган. Уларнинг кўпи бу йил ишлаб чиқарилади.

▲ **МАПУТУ.** Мозамбик Халқ Республикасининг жанубида, Кабу-Делгаду вилоятида икки минг гектар қурғоқчил ерларни суғорадиган тўғон қурила бошланди.

ИБРАТ

АДАБИЁТШУНОС ОЛИМ ВА ДРАМАТУРГ ИЗЗАТ СУЛТОНОВНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«Олим бўлсанг олам сеники» дейди доно халқимиз. Бу сўзда чуқур ҳикмат, зўр фалсафий умумлашма бор. Донолар наздидаги олиму одамийлик шаъну шавкатини ўзининг шахсида жамул-жам қилган фан соҳибларидан бири Иззат Отахонович Султоновдир.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, филология фанлари доктори Иззат Султонов 70 ёшга тўлди. Меҳрибон устоз, таниқли драматург, профессионал танқидчи Иззат Отахонович ўзининг етмиш йиллик умри, ярим асрлик илмий фаолияти давомида адабиётимизнинг етуклиги, ғоявий софлиги, бадиий юксаклиги учун тинимсиз курашиб келаётган алломалардан.

Иззат Султоновнинг илмий педагогик фаолиятининг бошланиши Ўзбекистонда фан ва санъатни ривожлантириш учун жиддий курашлар олиб борилаётган бир пайтларга тўғри келди. У ўзбек-совет адабиётининг тараққиётига самарали таъсир кўрсатган Ғафур Ғулом, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Уйғун, Шайхзода, Миртемир ва бошқа бир қатор ёзувчилар билан бирга ижодий ҳамкорликда бўлиб, бир қатор принципиал мақолалар ёзди.

Иззат Султон адабиётшунослик илми ва назарияси билан баравар шуғулланиб келаётган олим. У 30-йилларнинг кўзга кўринган адабиётшунослари ва танқидчилари Олим Шарофутдинов, Отажон Ҳошим, Сотти Ҳусайнлар билан баробар қадам ташлаб, 1939 йилдаёқ «Адабиёт назарияси» бўйича дарслик яратди.

Иззат Султон талантли адабиётшунос, ўткир танқидчи бўлиши билан бирга ўтмиш меросимизни ўрганиш ва уни тарғиб қилиш борасида ҳам талай ишлар қилди. Хусусан, буюк мутафаккир шоир Алишер Навоийнинг 500 йиллик юбилейини ўтказишда у жуда катта фаолият кўрсатди. Бу даврда И. Султонов шарқшунос, адабиётшунос ва туркolog олим сифатида Шарқ адабиётининг Навоий даврига оид қўлёзмаларнинг нодир нусхаларини синчиклаб ўрганди. У Навоий ижодий меросига доир ёзган ўнлаб тадқиқотларида шоир ижодининг реалистик хусусиятларини биринчилардан бўлиб дадил кўрсата олди.

Иззат Султонов 1946 йилда Навоийнинг адабиётшуносликка оид «Мезонул авзон» асарининг критик текстини аниқлаш юзасидан тадқиқот ишлари олиб борди. Бу илмий ишнинг натижаси ўлароқ муаллифга филология фанлари кандидати деган илмий даража берилди. Кейинчалик у 1949 йилда бу асарни алоҳида китоб шаклида нашр эттирди.

Синчков олим навоийшуносликни кенгроқ планда ўрганишни орзу қиларди. У мутафаккир Навоийнинг сиймосини тўлароқ ойдинлаштириш, мукаммал тадқиқот яратиш ҳақида ўйлади. Бу ният «Навоийнинг қалб дафтари» асарининг яратилиши билан амалга оширилди. Бу тадқиқотда И. Султонов Навоий ҳаётини янгича нуқтаи назардан, аниқроғи шоирнинг ўз асарларидаги мавжуд иқрорларини унинг замондошлари талқинига таққослаган ҳолда ўрганишга ҳаракат қилди. Олим Навоий ҳаётида рўй берган ҳар бир ҳодиса ва воқеага, ҳар бир катта ва кичик факт, сўз ва иборага, имо ва ишорага диққат билан қаради, улардан ўринли фойдаланди. Хуллас, мазкур тадқиқотда Иззат Султонов Навоий биографиясининг бир қанча қирраларига илмий нуқтаи назардан аниқликлар киритди.

Иззат Султон ҳоҳ адабиёт тарихига, ҳоҳ ўзбек-совет адабиётига доир мақола ёзмасин, уларнинг барчасида ўткир мулоҳаза, назарий умумлашмага эга бўлган фикрларни ўртага ташлайди. Айниқса, унинг «Ижодий метод» масаласига оид қатор илмий кузатишлари диққатга сазовордир. Бу жиҳатдан Иззат Султон қаламига мансуб бўлган ўзбек адабиётида социалистик реализмнинг шаклланиши проблемасига тегишли тадқиқоти муҳимдир. Бу илмий ишларнинг ҳосиласи сифатида 1955 йилда И. Султон «Ўзбек-совет адабиётида социалистик реализм тарихидан» деб номланган докторлик диссертациясини ёзди. Бу тадқиқот билан олим социалистик реализм методининг ўзбек адабиётида вужудга келиши ва тараққиёти босқичларини аниқлаб берди.

Иззат Султонни Ўзбекистон адабиётшунос ва танқидчиларининг дарғаси деса муболаға бўлмайди. Унинг маслаҳати ва бевосита раҳбарлиги натижасида адабиётшунослик бўйича жуда кўп муҳим проблемалар ҳал этилган. Яқинда чоп этилиб, республика адабиётшуносларини хушнуд этган икки жилддан иборат «Адабиёт назарияси» китоби ҳам бевосита Иззат Султоннинг раҳбарлиги ва шахсий ташаббуси туфайли юзага келди.

Ўзбек реалистик романчилигимизнинг асосчиларидан бири бўлган А. Қодирийнинг адабиётимиз тарихидаги ўрнини аниқлаш борасида ҳам олимнинг хизматлари катта бўлди. У ўзининг «Ёзувчи Абдулла Қодирий», «Абдулла Қодирий ва унинг «Ўтган кунлар» романи ҳақида» каби қатор мақолаларида ажойиб ёзувчининг ижодига марксистик нуқтаи назардан, ҳаққоний баҳо берди.

Иззат Султон ижод ва илм соҳасида баб-баравар қалам тебратиб келаётган ижодкорлардан. Уни драматург сифатида танитган асари шоир Уйғун билан ҳамкорликда яратган «Алишер Навоий» номли драмаси бўлди. Бу драма муваффақият билан ёзилган ва у ҳамон ўзбек театри саҳнасидан тушмай келаётир. Драматургнинг «Бургутнинг парвози», «Имон», «Кўрмайин босдим тиконни», «Истеҳком» каби драмаларини ўзбек томошабинлари катта қизиқиш билан қарши олишди.

И. Султон ўзбек кино санъатига доир ҳам анчагина ишлар қилди. У В. Шкловский, Уйғун ва А. Спишневлар билан ҳамкорликда «Алишер Навоий» киносценарийсини яратди. Кейинчалик унинг ўзи мустақил равишда «Фидоий» фильмига сценарий ёзди.

Иззат Султон бу илмий ва ижодий фаолиятидан ташқари бир неча докторлик диссертацияларини тайёрлашда, ўнлаб фан кандидатларига бевосита устозлик қилишда актив фаолият кўрсатиб келмоқда.

Иззат Султон совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига 70 йил тўлиши муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан «Халқлар Дўстлиги» ордени билан мукофотланди. Биз ҳурматли олимимизни бу юксак мукофот ва мўътабар етмиш ёшлари билан муборакбод этар эканмиз, устозга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Маҳмуд НАЗАРОВ,
филология фанлари кандидати.

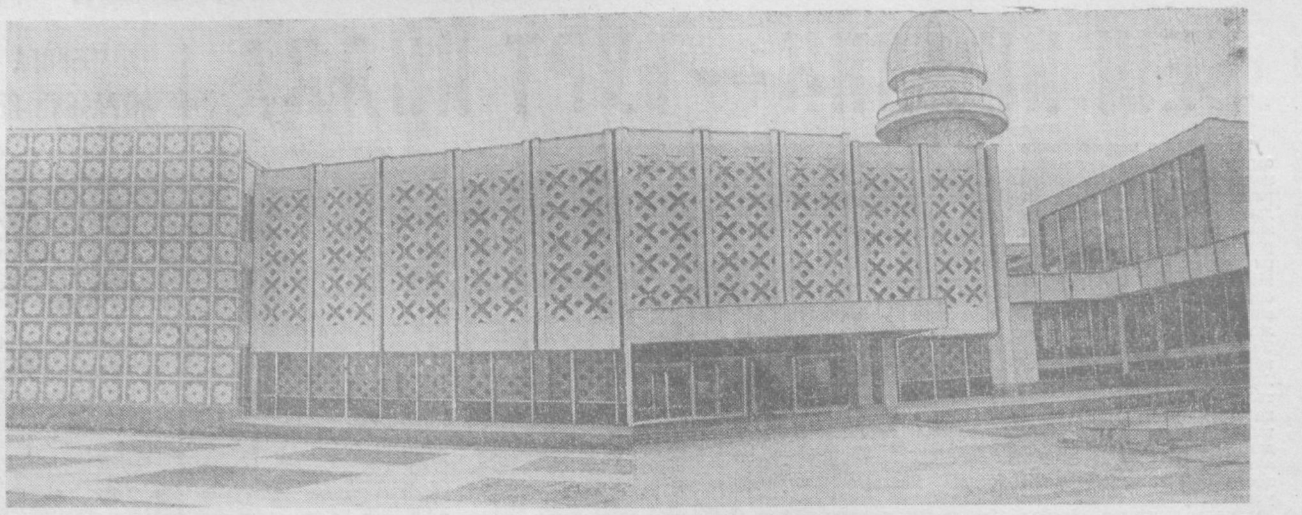

Суратда: В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройининг ташқи кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

СТУДЕНТЛАР УЧУН

СТУДЕНТЛАР шаҳарчасида ҳар йили кўплаб ётоқхоналар, маданий-маиший хизмат шахобчалари фойдаланишга топширилмоқда. Айни кунларда бу ерда иккита 9 қаватли бинода сўнгги пардозлаш ишлари амалга оширилмоқда.

Булар Тошкент Политехника институтининг студентлари учун ётоқхоналардир. Улкан биноларни «Главташкентстрой»нинг 6-трестига қарашли 70-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари қуришяпти.

— КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахтада туриб ишлаётган бунёдкорларимиз ётоқхоналарни муддатидан бир ой илгари фойдаланишга топшириш учун ҳаракат қилишяпти,— дейди прораб Равшан Абдурахмов, — бунинг учун бизда барча резерв ва имкониятлар мавжуд.

Объектда меҳнат қилаётган бунёдкорларнинг кўпчилиги комсомол-ёшлар. Иш икки сменада ташкил этилган. Э. Хожбахтиев бошчилик қилаётган монтажчилар бригадаси билан Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери С. Варахтин бошчилигидаги бригадалар ўзаро мусобақалашиб ишлашяпти. Натижада ойлик планлар мунтазам ошириб бажарилмоқда. Жумладан, ўтган ойда 87 минг сўмлик ўрнига 120 минг сўмлик пардозлаш ишлари амалга оширилди. Пайвандчи Анвар Яфоняев, дурадгор Қаҳрамон Тахтаев, ғишт терувчилар Ғулом Икромов, Шомил Раҳматуллинлар смена топшириқларини 1,5—2 бараварга етказиб адо этишмоқда.

Б. АКБАРОВ,
ТошДУ студенти.

ПИОНЕРЛАР ҚАСРИ

РЕПОРТАЖ

Пойтахтимизда яна бир ҳашаматли бино қад кўтарди. У В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчиларининг саройидир. Ўртадаги мовий гумбаз уни янада улуғвор кўрсатмоқда.

Ичкарига кирамиз. Кенг, ёруғ фойе деворлари ранг-баранг нақшлар, ёғоч ва ганч ўймакорлик санъати намуналари билан безатилган. Саройнинг иккинчи қанотида ҳам ана шундай улкан зал бўлиб, унда ёш рассомлар, каштачилик, ёш техниклар, тикиш-бичиш тўгаракларини қатнашчиларининг кўргазмаси ташкил қилинган.

— Ишларимиз кўлами янада кенгайди, — дейди Пионерлар саройи директори О. Иброҳимова. — Республикамизда 200 дан ортиқ пионер саройи ва уйи, 64 та ёш техниклар станцияси, 25 та болалар экскурсия-туристик станцияси ва базаси, 40 та ёш табиатшунослар станцияси мавжуд. Энди саройимиз ана шу муассасалар учун ҳам методик маркази бўлиб қолади, уларга катта амалий ёрдам бериш имкониятига эгамиз. Ёшларга турли ҳунар ўргатиш, уларнинг қобилиятларини шакллантириш, оммавий ишларни кучайтиришнинг янги истиқболлари очилди.

Бино бўйлаб жарангли куй садолари янграмоқда. Дилрабо мусиқага қизларнинг ёқимли овозлари жўр бўлади. Репитиция залида бадиий раҳбар В. Матвеев раҳбарлигида «Ғунча» вокал-чолғу асбоблари ансамбли қатнашчилари янги қўшиқни ижро этишмоқда. Уни қизлар Ўзбекистон Компартияси XX съезди очиладиган куни тантанали концертда ижро этишади. Пионерлар саройи ҳузуридаги қатор бадиий ҳаваскорлик коллективлари «Ғунча» каби Иттифоқимиздагина эмас, ҳатто чет элларда ҳам ўз маҳоратлари билан тенгдошларини ром этишган. «Бойчечак» болалар хори, доирачилар ансамбли, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати «Юлдуз» рақс ансамбли коллективлари ГДР, Нигерия, Конго Халқ Республикасида бўлиб, ўзларининг куй, қўшиқ ва рақслари билан бахтли болалигимизни намойиш этишган.

Саройдаги интернационал дўстлик клубида қардош социалистик давлатлар ҳаёти чуқур ўрганилади. Уларга бағишлаб альбомлар, фотостендлар чиқарилади. Клуб залидаги виставкадан жой олган, Дрезден галереясининг 125 йиллигига бағишланган рангли альбомлар, Чехословакия, Польша, Болгария болалари ҳаётидан ҳикоя қилувчи стендлар шулар жумласидандир.

Киноконцерт залида ўқувчилар қизиқарли фильмлар, концертлар томоша қилиш билан бирга меҳнат қаҳрамонлари, шоирлар, фан ва техника ижодкорлари билан учрашувлар ўтказадилар.

Бугунги кунда фан-техника ютуқлари мамлакатимиз халқ маорифининг барча тармоқларига кенг татбиқ этилаяпти. Ёш авлодда техникага, ижодкорликка қизиқиш ортмоқда. Шунинг учун ҳам Пионерлар саройи педагог ва тарбиячилари техник тўгаракларни кўпайтиришга қарор қилдилар. Автоматика, кема моделлари, ихтирочилик, физика, математика, космонавтика тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

— Фазогирлар тўгараги янги ташкил қилинди, — дейди илмий ходим М. Нурмуҳамедов, — биз бу ерда коинот сирларини ўрганмоқдамиз. Обсерваториямиз эса энг янги техника асбоблари билан жиҳозланган...

Ҳа, бу ерда тўгараклар сони тобора кўпаймоқда. Санъатсевар ўқувчилар учун яна қўшимча «Ўзбекистон тароналари», «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамбллари, «Парвоз» ўсмирлар театри иш бошлади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Эркиной Расулхўжаева ва Клара Юсуповалар ана шу ижодий коллективларга раҳбарлик қилмоқдалар.

Республика пионерлар саройида 280 педагог методист ва ташкилотчи иш олиб бормоқда. Ундаги 240 тўгарак ва қатор секцияларда олти мингдан ортиқ бола иштирок этяпти.

Пионерлар саройида сўнгги пардозлаш ишлари тугалланаётир. Қўли гул қурувчилар улкан, ҳашаматли бино майдонида ободонлаштириш ишларини ниҳоясига етказаётирлар, ўтқазилаётган гуллар меҳр билан парвариш қилинаётир.

Пионерлар саройи коллективи шу кунларда янги кошонанинг тантанали очилиш маросимига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

А. НОСИРОВА.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

21, 22 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 ДА
БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИ — КОНКУРСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ.
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Дилбар ФАЁЗОВА

Солистлар: Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Дилором ҚАЮМОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Нарзиддин ШЕРМАТОВ, Абдурашид МУСТАФОҚУЛОВ.

Сатира, юмор ва интермедиялар ижрочиси.
Абдуфаттоҳ САИДОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

„ДИҚҚАТ, ЙЎЛ!“

ҲОЗИРГИ давримизда машиналар нафақат кун сайин, балки соат сайин кўпайиб боряпти. Бу эса биз давлат автомобиль инспекцияси ходимлари ишини бир мунча оғирлаштириши, мураккаблаштириши билан бирга ҳайдовчилар ва пиёдалардан ҳам хушёрликни янада оширишни, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига сўзсиз амал қилишларини тақозо этади. Худди шунинг учун ҳам Иттифоқимизда ҳар йили кўча ва йўлларда хавфсизликни таъминлашга қаратилган турли ойликлар ўтказилмоқда.

Кўча ва йўлларда транспорт ҳодисаларининг содир бўлиши кўп жиҳатдан ана шу йўлларнинг сифатига ҳам боғлиқ. Йўлнинг яхши созланмаганлиги, зарур жиҳозлар билан таъминланмаганлиги кўп ҳолларда аварияларга ва бахтсиз ҳодисаларга олиб келади. 1981 йил 1 январдан 28 февралгача Бутуниттифоқ «Диққат, йўл!» рейди ўтказилмоқда. Бу рейднинг мақсади автомобиль йўллари ва кўчаларнинг қишки ҳолатини

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

текшириб кўриш, энг аввало жамоат транспорти ва автомобиллар қатнайдиган маршрутлардаги йўлларнинг соз-носозлигини назоратдан ўтказишдан иборатдир. Аниқланган ташкилий ва бошқа камчиликлар тегишли ташкилотлар диққатига ҳавола қилиниб, қишки шароитда йўлларда ҳаракат қилишнинг қулай имкониятларини яратадиган қўшимча чоралар белгилаш талаб қилинади.

«Диққат, йўл!» рейдида жойларда қор тозалайдиган ва музларни эритадиган техниканинг аҳволи ва улардан фойдаланиш, музлаган йўлларга қум, туз сепадиган ускуналар, автомобиль йўллари ва кўчаларни тозалашни ташкил этиш, беркилиб қолган йўлларни оператив равишда очиш кабилар ҳам назоратдан ўтказилади.

А. АЗИМОВ,
Тошкент область Давлат автомобиль инспекцияси ходими.

Ўзбекистон ССР давлат санъат музейида ўттиз йилдан бери ишлаб келаётган Абдулла ака Йўлдошев жуда кўплаб нодир асарларни қайта тиклади. Шу давр мобайнида заҳматкаш рассом қатор шогирдлар ҳам тарбиялади. Суратда: А. Йўлдошев (чапда) шогирди Муҳиддин Разанов билан иш устида.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

АСРЛАР АКС САДОСИ

Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш Чирчиқ шаҳар бўлимида йилдан-йилга жамият аъзоларининг сони ортиб бормоқда. Яқинда Навоий номли кинотеатрда шаҳар кинолаштириш бўлими билан ҳамкорликда «Асрлар акс садоси» деб номланган кинолекторий ўтказилди.

Бу тадбирга шаҳар меҳнаткашлари, мактаб, олий ва ўрта махсус билим юртларининг талабалари йиғилишди.

Йиғилиш сўнгида ҳужжатли фильмлар намойиш этилди.

Қ. КАРИМОВ.

НАЗАРБЕК ЗИЛЗИЛАСИ ОҚИБАТЛАРИ ТУГАТИЛМОҚДА

БИЗ ШУНДАЙ ЯШАМОҚДАМИЗ

Наби ака тушликдан сўнг мўъжазгина ошхона деразасидан ташқари мўралаб қўярди. Фермадагилар уй-уйларига кетган бўлса ҳам, бирон киши уни излаб қолиши мумкин. Негаки, совхоз қурувчилари зилзиладан унча-мунча зарар кўрган молхоналарни ремонт қилишяпти. У — бу керак бўлиб қоладими? Бунинг устига совхоздан, районданишнинг боришини кўргани вакиллар келиши эҳтимоли бор. Зоотехник Фаррух Султонбеков чорвадорларнинг уй ремонти масаласида хўжалик идорасига чиқиб кетган.

Дераза олдидан кимдир ўтгандай бўлди. Кейин эшикни қоқиб, хонага жиддий чеҳрали киши кириб келди.

— Карим ака,— деди бригадир Наби Рашидов.— ишингиз битган бўлса уйингизга кетмайсизми? Ҳаво ғанимат, уй ремонтига қарамайсизми?

— Бе,— деди стулга ўтирар экан Карим ака.— олдин фермадан ортайлик, кейин бошқаси бўлаверади. Қолаверса, уйдан энди хотиржамман, иссиққина яшаяпмиз. Ёрдам пули ҳам олдик. Ҳамма ҳолимиздан хабар олиб турибди.

Карим ака Бобоев шу фермада йигирма тўрт йилдан бери ишлаяпти. Ҳаётини фермасиз тасаввур этолмайди. Ишда кўп қийинчиликлар ҳам кўрди. Илгарилари ҳамма юмушлар қўлда бажарилар, молбоқарлик осон эмас эди. Мана энди фермада ҳамма иш механизмлар воситасида бажарилмоқда. Шунинг учун Карим ака ёши ўтиб қолаётган бўлса ҳам аввалгидан яхшироқ ишлашга ҳаракат қилади.

Турмуш ўртоғи ҳам шу фермада сут соғувчи. Эр-хотин бутун умрини чорвачилик билан боғлаган. Уларнинг уйларига зилзила туфайли анчагина зарар етган бўлса-да, хотиржам ишлашни давом эттиришяпти. Чунки, улар учун ҳам бошқалар каби совхоз, ҳатто юқори ташкилотлар жон куйдиришяпти.

Бригадир Карим акага қайноқ чой қуйиб узатди.

— Маҳаллангиздаги Натальяга ҳам вагон беришибдими?—сўради молбоқардан.

— Натальяга биздан ҳам яхши шароит яратиб беришган. Қурувчилар чала қолган уйини ремонтдан чиқаришибди. Ҳозир уйида иссиққина яшаяпти.

Наталья Николаевна Антоненко шу фермада кўп йиллар бузоқбоқар бўлиб ишлаган. Ҳозир пенсияда. Совхоз маъмурияти унга ҳам ғамхўрлик қилишни унутмади.

— Э, тинчлик, тани соғлиқ бўлса бу озгина қийинчилик, нима деган гап,—бригадир гапини давом эттирди. — Бу йилги мажбурият ҳам катта. Фермага кираверишга бу беш йилликда гўшт етиштиришни икки ярим баравар, сутни икки баравар кўпайтирамиз, деб ёзиб қўйганмиз. Энди шуни бажаришдан келинг.

Дарвоза олдида юк машинаси тўхтади. Бироздан кейин ичкарига соч-соқоли қиртишлаб олинган, буғдойранг эллик ёшлар чамасидаги киши кириб келди.

Қобилжон Каримов, бригадирнинг қўшниси. Зилзила марказида Наби ака билан ёнма-ён туради. Илгари ўн саккиз йил шу совхоз юк машинасини ҳайдаган. Ҳозир шаҳар автобазаларининг бирида шофёр. У қўшнисига раҳмат айтгани келибди. Негаки бригадир Наби ака Рашидов аралашуви билан унга ҳам беш мингта ғишт, тўрт кубометр тахта, 50 дона шифер, 25 квадрат метр фанер, цемент... ажратишибди.

Суҳбат қизиб кетди. Улар табиий офатдан зарар кўрган хонадонларга кўрсатилаётган катта ёрдамдан, бу ишнинг ҳаммасига бош бўлаётган «Хасково» қишлоқ Совети, хўжалик раҳбарларидан миннатдор бўлишарди. Бунга жавобан зиммадаги катта вазифаларни муваффақиятли бажариш режалари тўғрисида суҳбатлашардилар.

Бу уч суҳбатдошнинг ҳаммаси зилзиза марказида туришарди. Бироқ, уларнинг ҳеч қайсиси ҳозир зилзила ҳақида ўйламасдилар.

А. ХАТАМОВ,
Калинин районидаги «Хасково» совхози.

Спорт

ҒАЛАБА КЕТИДАН ҒАЛАБА.

Тошкент Давлат университети баскетболчилари олий лигада биринчи мавсум қатнашаётган бўлишларига қарамай ўзларининг ҳужумкор ўйинлари билан мухлисларини мамнун этмоқдалар. Тўғри, командамиз ўз майдонида анча тажрибали ва кучли коллективларни мағлубиятга учратиб, сафарда эса муваффақиятсиз қатнашаётган эди. Лекин бундан аввалги турда Новосибирск шаҳрида «Локомотив» билан учрашган «Университет» 80:78 ҳисобида ғалабага эришди. Бу ютуқ мухлислар қатори баскетболчиларимизнинг ўзларини ҳам қувонтирди. Негаки, улар сафарда ҳам, ҳужумкорлик руҳида ўйнаш мумкинлигига қаноат ҳосил қилдилар. Ўйинда А. Жармуҳамедов билан Г. Авдеевлар командага энг кўп биргалашиб 38 та очко келтиришди.

«Университет» ўз майдонида Минскнинг радио-техника институти командаси билан бўлган ўйинга ҳам ғалаба иштиёқида тушди ва бу мақсадини дастлабки минутлардаёқ намойиш қилди. Командамиз 10 очкога илгарилаб кетди. Айниқса, Григорий Авдеевнинг аниқ зарбалари кетма-кет очко келтира бошлади. Учрашувда Алжан Жармуҳамедов, Валерий Филюшкин, Сергей Гаврилов, Валерий Семин ва бошқалар ўз шчитлари олдида ҳам, рақиб шчитлари олдида ҳам ҳар тўп учун кескин кураш олиб боришди. Биринчи бўлим охирларида орадаги фарқ уч очкога камайди. Лекин иккинчи бўлимда майдон эгалари ҳужумга зўр бериб, фарқни ошира бориб, 85:78 ҳисобида ғалабага эришдилар. Бу «Университет»нинг олий лигадаги тўққизинчи ғалабаси бўлди.

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛИШДИ

Тошкентлик хоккейчилар чемпионатнинг навбатдаги учрашувини сафарда Воронеж шаҳрида маҳаллий «Бўрон» командаси билан ўтказдилар. Биринчи ўйинда меҳмонлар 8:5 ҳисобида, такрор учрашувда мезбонлар 3:1 ҳисобида ғолиб келдилар.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Очилган қўриқ. Бадиий фильм. 1-серия. 12.05 — М. Глинканинг симфоник асарлари. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.50 — ва 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Уфқ. 17.10 — Сахалин рус халқ хорининг концерти. 17.30 — Орлёнок. 18.30 — Сиз яратган боғ. 19.00 — қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 —КПСС XXVI съезди олдидан. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Торпедо» (Горький) — «Спартак» (Москва).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Санъат ғунчалари. 12.30 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Физика. 18.20 — Дастлабки пионер гулханларининг алангаси. 18.50 — Миллионлар ленинча университети. 19.10 — Врач маслаҳати. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 —Дирижёр ҳикоя қилади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Маҳаллий ўғитлар ҳосилнинг асоси. 22.25 — Ленин ҳақида ҳикоялар. Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20|I да **Кўрмайин босдим тиконни,** 21|I да **Қизил яйловдаги кўк тулпорлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21|I да **Олтин камар.**

Тошкент давлат цирки

21 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА

«БЕНГАЛ ЙЎЛБАРСЛАРИ»

ЙЎЛБАРСЛАРНИ ЎРГАТУВЧИ — Латвия ССР халқ артисти СТЕПАН ДЕНИСОВ.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 12, 16, 19.30 да бошланади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар—334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши — 325643; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 01741. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. В. 1526.